

SLOVO

AKO ĎALEJ?

10.

ročník literárnej súťaže
v tvorivom písaní

SLOVO 2024

Milí mladí autori

Peter Juščák: Prozaik, predseda poroty

Súťaž SLOVO vydavateľstva Orbis Pictus Istropolitana slávi tohto roku svoj desiaty ročník. Desiat rokov je dosť dlhý čas na to, aby sa v tomto zámere dali hľadať jeho prínosy aj slabšie miesta. Kultivovaný literárny prejav mnohých z vás bol zakaždým pre porotcov veľkým potešením. Tešili sme sa z vašej tvorivosti a tiež z úsilia vašich učiteľov a učiteľiek, ktorí vám venovali nemálo úsilia aby vás viedli do sveta literatúry ako začínajúcich tvorcov. Porota pri svojom rozhodovaní sa častokrát aj potrápila aby rozdelila ocenenia spravodlivo, aby žiaden z pozoruhodných tvorcov neostal bokom. Nemálo námahy priniesli aj manažéri vydavateľstva Orbis Pictus Istropolitana, pretože práve ich činnosť bola často schovaná za neviditeľnú organizačnú prácu, zato s pozoruhodnými výsledkami. Tými výsledkami nie sú len pekné básne a poviedky.

Za najlepšie výsledky desiatich ročníkov súťaže považujeme to, že mnohí začínajúci autori a autorky pokračujú vo svojom úsilí a tvoria, píšú ďalej. S niektorými menami sa už dnes stretávame na ďalších súťažiach s dlhšou tradíciou a pre nás je to potvrdením, že vaša tvorivá práca, nadšenie vašich pedagógov, citlivá práca poroty a organizátorská podpora vydavateľstva mali svoj zmysel.

Ako porotcovia by sme chceli všetkých mladých tvorcov povzbudiť do ďalšieho písania. Jedenásty ročník súťaže SLOVO otvára tému, prostredníctvom ktorej chceme naďalej vo vašej poézii a próze hľadať pozoruhodné odkazy svetu, ktorý nás všetkých obklopuje, teší aj znepokojuje.

////////////////////////////////////
Slovo. Knižka víťazných textov literárnej súťaže 10. ročníka 2024

Zostavovateľ: Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.

Redakčná a technická príprava: Martina Karlíková

Jazyková korektúra: Mgr. Mária Krechnyáková

Dizajn: Jaroslav Šleboda – JADRO

Ilustrácie a fotografie: freepik.com, Peter Juščák

Vydal Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.,

Hrachová 34, 821 05 Bratislava v roku 2025.

ISBN: 978-80-8302-018-4

www.orbispictus.sk

www.orbispictus.sk/slovo

www.facebook.com/literarnasutaz

1. kategória

1. stupeň ZŠ

1. miesto

EMA JALOVEKÁ:

Sen

„**A**u, daj mi pokoj, nechaj ma!“

„Prečo musím mať brata?“

Asi to všetci poznáte. Súrodenecké hádky.

„Už ma to nebaví,“ vykrikla som a utekala do svojej izby. „A dost!“ zabuchla som za sebou dvere najsilnejšie, ako som vedela, až sa zatriasol celý dom. Chcela som od všetkých pokoj. Ľahla som si na posteľ, dala na uši slúchadlá a zapla hudbu. Pokoj a hudba bolo to, čo som teraz najviac potrebovala. Zavrela som oči.....

Zacítila som na tvári teplé lúče slnka. Zrazu som sa ocitla na opustenom ostrove. Len ja, more, palmy a slnko. Bolo tam krásne. Najlepšie bolo, že som tam bola sama. Prechádzala som sa po ostrove, nohy sa mi zabárali do piesku. Bolo to príjemné, ale aj únavné. Piesok bol jemný a teplý, ale po pol hodine chodenia to už bolo únavné. Ostrov síce nebol veľký, ale bol môj. „Och, aký pokoj! Byť sama je super!“ Ticho zrazu prerušil šuchot. Z piesku sa vyhrabalo malé mačiatko. Prišlo ku mne a začalo priasť. „Aj ty si malo všetkého plné zuby, že si sa tu ocitlo?“ Mačiatko zamňaukalo, ako by mi rozumelo. *Ako nám tu len spolu bude dobre*, pomyslela som si. Ako som sa hrala s tým malým bielym kľbkom, začalo mi byť smutno za rodinou. Mačiatku som porozprávala o hádke s bratom. A čuduj sa svete, začal mi chýbať aj on!!! Okrem hádok sme sa vedeli spolu aj veľmi dobre zasmiať a porozprávať.

Asi bolo tej samoty už dost! Ľahla som si do mäkkého piesku, zavrela oči a začala premýšľať, čo by som robila, keby som bola doma. Byť sama je fajn, ale nie príliš dlho. Aj keď mi môj brat neskutočne lezie na nervy, som rada, že ho mám. Žiadna hádka predsa netrvá večne! Nedá sa slovami opísať, aká som bola rada, keď som sa zobudila vo svojej posteli. Síce bez mačiatka, ale doma! Musím o tom povedať bratovi! Utekala som za ním a silno ho objala. Pozrel na mňa: „Čo ti šibe?“

A svet bol zasa v poriadku!

Niekedy si ani neuvedomujeme, čo máme, kým o to neprídeme...

1. miesto

Nina Čavošová: Hokejmačka Nela

1. kapitola: Konárik

Kde bolo, tam bolo, bolo raz mesto Rača. A v ňom bol klub pozemného hokeja. Veľa mačiek sa zdržiavalo pri hale, kde sa trénoval pozemný hokej. Medzi nimi bola mačka Nela, ktorá sa ako jediná odvážila vstúpiť. Často tréningy sledovala, až si raz zobrala konárik a potichu vstúpila dnu. To bolo ale hokejok! Nela sa ňufáčikom dotkla veľmi tvrdej loptičky, ktorá bola opretá o mantinel. Konárikom do nej udrela, ale ako to, že sa nezlomil? Tak si Nela našla svoju vlastnú hokejku! Behala po tmavej hale a udierala konárikom do tvrdej loptičky. Zrazu niečo bliklo a mačička Nela sa zarazila. Rozsvietilo sa a odrazu na ňu prekvapene zízala hŕba ľudí. Odvtedy bola Nela súčasťou KPH Hviezdičky.

2. kapitola: Vyhráme?

Ubíhali dni, týždne a mesiace, až sa Nela dostala na svoj prvý turnaj, Majstrovstvá Európy. Cestovali do Nemecka 700 hodín, keď prišli, bola o minútu poľnoc. Nad nimi svietil krásny mesiac v splne, vlky zavýjali, a jediný, kto nespal, bola Nela. „Pôjde mi to? Som len mačka,“ hovorila si. V televíznych novinách dnes večer hlásili:

NEUVERITEĽNÉ! MAČKA MENOM NELA PREKONALA ŠTYRI TÍMY SÚPEROV! NEUVERITEĽNÉ! PÔJDE NA OLYMPIÁDU? NEUVERITEĽNÉ, ALE ABSOLÚTNE NEUVERITEĽNÉ!

„Ešte koľkokrát to povie?“ opýtala sa Anička, trénerka malých hokejistiek. „Mňau“ ozvala sa Nela. Bola na seba pyšná. Vie hrať hokej! A to je len malé mačiatko. Zatúlala sa do veľikánskej nemeckej haly. Bola tmavá. V papuľke držala konárik. Udrela do tvrdej loptičky a ako to? Konárik sa nezlomil ... „Čo?! Kde to som? Ja ... som v Rači?“ A tak Nela vedela cestovať v čase. Ale až také výhodné to nebola. Nevedela, čo to spustí. Môže to byť hocikedy, hocikde. A ešte – ako sa vráti do Nemecka?

3. kapitola: Keď ešte žili dinosaury.

„Kde je Nela?“ ráno sa začala Anna strachovať. „Už včera večer tu nebola,“ ozvala sa Melánia, hráčka hokeja. Za ten čas Nela spokojne spinkala v nemeckej hale. Snívало sa jej o tom chaose, čo včera zažila. Až na to prišla. Na loptičke bol znak hviezdy. Loptička bola jediná oranžová. A aj list na konári bol v tvare hviezdy. Súvisí to spolu? Tak či onak, Nela sa na druhý deň vybrala do apartmánu. Bola to izba č. 15. S ňou tam bola ubytovaná Anička. Starala sa o Nelu. „Šťastné a veselé, dnes prajem – ach, znovu som to poka-

zila,“ spievala si Anna. To si precvičovala jednu z mnohých pesničiek, ktoré sa má naučiť na večierok. Nela sa usadila do svojho peliešku a kývala chvostom. Vonku blikali svetielka a všade boli cítiť medovníky. „To už sú Vianoce? Ako to letí!“ pomyslela si mačička. Ale mylila sa. Je to oheň. Horííí!!! Nela rýchlo utekala do haly. „Kde je konár? Na druhej strane haly.“ Rozbehla sa a bleskovo s konárom ťukla do lopty. „Kde to som?“ rozhladla sa Nela. „Supermarket?!“ všimla si potraviny v regáloch. „Musím ten oheň zastaviť. No kde vznikol?“ striaslo Nelu. „Dúfam, že nezhorím, ani iní, ktorí sú teraz v realite.“ *ňuf ňuf* „Už niečo cítim! Dym!“ Nela vyštartovala cez sklad von. „To je obchod s nábytkom, prečo tam boli potraviny? No nič, musím zastaviť ten oheň.“ Mačička sa obzrie doľava a hovorí si: „Nie je to ten náš hotel? Tretie okno, tretie okno ... Á ! Mám ho! To je Anna. Nieкто práve otvoril dvere. To budem ja v realite!“ Hokejová štvornohá hráčka pozorne sledovala tretie okno na siedmom poschodí. „Už bežím do haly ... teraz!“ Oheň zrazu začal požierat celý nábytkový obchod. Nela vystrčila drápy a vrhla sa na trubky s vodou. Keď sa vlna vody podobná tsunami zvalila na oheň, Nela zrazu ležala v peliešku v apartmáne č. 15. „Uff, žiadny oheň nezničí moju kariéru.“

4. kapitola: Po toľkých rokoch...

Kapitola sa nazýva správne. Po toľkých rokoch Nela už nebola malé mačiatko v Nemecku, ale štvornohá tínedžerka na Slovensku, klasicky v hale. Zostala tam búda s pelieškom, ktorú si okamžite obľúbila, a tak mala nový domov. Videla každý jeden zápas a väčšinou sa k svojmu tímu pridala. A tak nadišiel čas ísť po toľkých výhrach na olympiádu. To bolo veľa stresu, nadšenie a tréningov. Nela bola jednou z tých, ktoré sa tešili. Bude konečne populárna! O pár hodín neskôr už čakali vo vlaku, aby vyrazili do Číny. Išli menej ako 7 hodín, čo je pozoruhodné, lebo cesta do Nemecka trvala 100x viac. Keď dorazili, Nela si všimla všetky rozsvietené tabule s haki – baki čínskymi písmenami. Na veľkej obrazovke bola naša štvornohá hokejistka, ktorá v papuľke držala konárik. Pod jej portrétom boli kruhy, každý inej farby. Bolo ich 5. No naša Nela netušila, že sú to olympijské kruhy a tie haki – baki znaky znamenali: TÁTO MAČKA NEBUDE HRAŤ NA OLYMPIÁDE. Nela si pomyslela „To už som populárna a ešte som ani na ihrisku nebola? Tomu sa hovorí sláva.“ A tak sa začali zápasy. Dievčenské družstvo KPH Hviezdička malo červený dres s nápisom HVIEZDIČKY a mnoho ďalších názvov spolupartnerov. Mali bielu sukňu, takú, aká sa používa na tenis - sú k nej pripevnené krátke nohavice. Všetky dievčatá mali oranžové štucky a pod nimi ľubovoľné chrániče. Nela mala červenú bundu s číslom 1. Prvý zápas bolo čínske Chu – Key proti našim Hviezdičkám. Nela sa troška zahanbila, keď sa čínske družstvo pochytilo a zarecitovalo ich pozdrav. Ony totiž žiadny nemali.

5. kapitola: Nela, celosvetová hviezda.

Prvých 5 hráčov nastúpilo na ihrisko. Medzi nimi bola aj Nela. Iné dievčatá sedeli na striedačke a povzbudzovali svoj tím. Čínsky rozhodca stále nepískal, len hovoril. Anička k nemu pristúpila a bola to vojna haki – baki slov. Rozhodca mal problém, že Nela hrá. Mala byť vylúčená a pohotovo vyčítal aj Anne, že si nevšimla najväčšiu obrazovku v Číne. Bolo tam jasne napísané: TÁTO MAČKA NEBUDE HRAŤ NA OLYMPIÁDE! Tak sa Anna s rozhodcom dohodli, že bude 5 minútový zápas a keď Hviezdičky prehrajú, Nela hrať nebude. Zápas sa začal. Melánia prihrala ležatým úderom Tereze. Tá strelila vysokú a šup! Lopta bola v bránke. No potom sa to otočilo. Číňania vyhrávali. Nela rýchlo cestovala v čase. „Á, tu to je,“ našla minútu, kde chystali bránky. Uvoľnila zopár šnúrok na sieti. Mala dokonalý plán, ale už nemala čas. O pár sekúnd sa má končiť zápas. Nela odrazu sedela na striedačke a bolo to 11:11. Jeden gól do víťazstva! Melánia strelila – lopta sa zachytila o šnúrkú v bránke a šup! V poslednej sekunde dala víťazný gól!

Potom, keď Nela hrala, už to pokračovalo jasne: víťazný Olympijský pohár v labkách držala Nela, všetci sa usmievali a škerili - to všetko na fotke, na ktorú Anna rada spomínala. Všetky tieto bláznovstvá len kvôli malému mačiatku, ktoré malo celé srdce pre hokej. A to si Nela myslela, že mačky športovať nevedia, a jej život bude nudný. No nikdy, nikdy neprestávajú veriť, aj v skoro nemožných snoch.

2. miesto

Matias K. Morillo: Spidey, pavúk, ktorý napísal dobrodružnú knihu

Kde bolo, tam bolo, žil raz jeden pavúk, ktorý sa volal Spidey. Žil na Ulici Svätého Muchotrávniká. Možno neuveríte, ale bolo to v pavúcom meste Arachna. Nie je ani veľké, ani malé. Je také akurát. Žijú tam samé pavúky a nikto iný. Majú svoje vlastné domy, obchody, byty a kaviarne. Svoje športy, školy, či knižnice. Toto miesto je schované na lúke Hladký vŕšok, ďaleko od ľudskej civilizácie. Pavúky si tu žijú spokojne a v mieri.

Spidey od malička veľmi rád čítal. Mal rád všetky knihy, vrátane kníh Ako zjesť muchu, 100 vzorov pavučín na každú príležitosť alebo Typy múch a inej potravy. Knihám, ktoré našiel, chýbala len jedna vec, a to bolo dobrodružstvo! Nie len knihám, ale celému životu v Arachne. Hneď vedel, čo urobí: dobrodružnú knihu napíše. Písať predsa vedel, veď sa to na Pavúkovskej vysokej škole učili. Hneď sa pustil do plánovania.

Ako ju má ale napísať, keď žiadne dobrodružstvo vlastne ešte nezažil? Bude vôbec vedieť, ako vyzerá? Bude sa mu páčiť? Kde ho má hľadať?

Rozhodol sa preto vydať sa do najbližšieho mesta (ľuďí). Bolo vzdialené 30 miliónov pavúčích krokov. Ako sa tam len môže dostať? Napadli mu viaceré možnosti. Splaviť sa po blízkej rieke na liste. Ale nemal rád vodu. Veď komu sa už páčia mokré chlčky? Brrrrrrrrr. A navyše posledné dni pršalo ako z krhly a teda bola rieka veľmi rozbúrená. Ďalej rozmýšľal nad líščím taxikom. Uchytil by sa na chvoste tejto ryšane a tá by ho raz dva odniesla do mesta. Aj by to urobil, ale nevedel, ako ju tam zaviesť. Líšku totiž ťahal skôr do dediny, ktorá bola plná zajacov a sliepok. Mohol sa vybrať pešo, ale to by mu trvalo strááááááááááá dlho. Možno aj dva pavúcie životy. Ako si tak hlavu lámal, napadla mu skvelá myšlienka. Urobí si z pavučiny padáčik, na ktorom ho bude vietor unášať, kam si len zažiada. Bude pritom skákať zo stromu na strom. Z jedle na jedľu. Z buka na buk. Veď sa nevolá Spidey pre nič za nič. Vlastne sa môže volať dokonca Spideyman.

Keď bol padák hotový, začal svoju misiu. Keďže sa pravdepodobne bude musieť aj skrývať, zobral si so sebou aj knihu 100 vzorov pavučín na každú príležitosť. Postavil sa na svoj domček a skočil. No ale domček bol malý a tak skočil akurát do susedovho dvora. Rozhodol sa, že hneď použije svoju schopnosť liezť dohora a vyliezol na najvyšší strom v okolí. Bolo to prvýkrát, čo bol tak vysoko a preto sa mu na chvíľu zatočila hlava, lebo sa veľmi, veľmi zľakol. Aj keď to ešte nebolo dobrodružstvo, trochu to tak vyzeralo. Čo ho ešte len čaká!

Tak ako povedal, tak aj urobil. Začal skákať po okolitých stromoch. Našťastie si urobil ten padáčik, lebo nikdy by nedoskočil tak ďaleko, keby neplachtil po vzduchu. Keďže bol hladný, usalašil sa na jednom strome. Vyrobil si parádnú pavučinu (stále pri tom používal 100 vzorov pavučín na každú príležitosť). Tam sa chytili nejaké muchy a on si spravil veľkú hostinu. Hoci bol sám, na začiatku to bolo ťažké, ale potom si na to začal zvykať. Keď to takto robil 30 dní a 31 nocí, konečne uvidel obrovitánske svetlá mesta Lučenec. „Konečne!“ povedal si Spidey.

Na začiatok si vyhľadal nejaký dom. Keď ho našiel, hneď si ho poobzeral. Bol pekný! Mal veľa nábytku! „Výborné“ skonštatoval. Našiel malý kúsok papiera. Našťastie si zobral malé pavúcie pero! Začal písať o tom, ako ho chceli majitelia domu vyhnať, lebo ho mali celý zapavučínovaný. Spidey za to nemohol. Ten dom bol predsa tááááááááááá čistý. Nemohol ho predsa nechať tak! Čiže z toho vyplýva, že ho musel celý zapavučínovať.

Ďalej písal o tom, ako skočil z polmetrovej výšky. Musel skočiť z nočného stolíka, lebo ho chceli domáci zabiť papučou. Našťastie spadol do mäkkého

koberca, ktorý bol vyrobený z teplučkej vlny. Potom už len odcupital preč, do najbližšej pavučiny. Tam si ľahol a zaspal.

To, ako nacytal zlého kocúra Murka, bolo asi najzaujímavejšie. Stalo sa to asi takto. Spidey si pokojne vykračoval, keď zrazu nad sebou pocítil tieň. To bol, samozrejme, tieň zlého kocúra Murka. Spidey sa Murkovi veľmi páčil, lebo nijakého iného tvora nemohol naháňať. Spidey utekal, ako mu sily stačili. Murko by ho aj chytil, ale Spidey zrazu dostal nápad. Rýchlo vyliezol na gauč. Keď po ňom Murko skočil, Spidey preliezol na veľmi tenký sklenený stôl. Keď Murko skočil aj tam, Spidey zoskočil zo stola a rýchlo utiekol. Murko by ho aj ďalej prenasledoval, ale sklenený stôl sa pod jeho váhou prepadol. To, samozrejme, počuli domáci. Rýchlo utekali pozrieť sa, čo sa stalo. Keď to zistili, veľmi ich to šokovalo. Kým sa stihli spamätať, Murko už trielil preč. „Muro, ty nešikovný kocúrisko! Čo si to spravil?!?“ kričali naňho. Murko ten večer ostal bez večere, ako si zaslúžil.

Keď si Spidey oddýchol, začal písať a písal, písal, písal a písal tak dlho, kým z toho nevznikla prvá pavúčia dobrodružná kniha. Dobrodružstvá pavúka Spideyho. Spidey bol veľmi rád, že dokázal, to čo chcel. Aj pre seba, ale aj pre iných pavúkov. Všetci jeho spolužiaci frflali, že vraj to, čo čítajú, je nuda. Keď však zašli do knižnice a našli tam knihu „Dobrodružstvá pavúka Spideyho“, boli takí prekvapení a šťastní, že si hneď požičali jeden výtlačok. Keď zistili, kto tú knihu napísal, Spidey sa okamžite stal hviezdou triedy. Všetci ho obdivovali, aký bol odvážny, múdry a prešibaný. Spidey bol dokonca aj v novinách! Tvrdili, že Spidey je miestna celebrita. A mali pravdu.

2. miesto

Emma Gajdošová: Elenka a Pufko

Bolo raz jedno malé dievčatko, ktoré sa volalo Elenka. Malo tri roky. Elenka mala od narodenia svojho obľúbeného medvedíka Pufka. Vytvorila si s ním veľmi pekný vzťah. Brávala si ho na cesty, do škôlky, spávala s ním... Robila s ním skrátka všetko.

Jedného dňa Elenka pri škôlke zistila, že Pufka nemá. Vedela, že si ho z domu určite vzala, ale nemala ho. Mamička ju začala upokojsvať, no nepomáhala to. Malej Elenke stekali po lícach potoky slz. Mamka jej sľúbila, že Pufka cestou domov bude hľadať. Elenku to trošku upokojilo. V triede sa pobrala za kamarátkami, ktorým vyrozprávala, čo sa jej cestou do škôlky prihodilo. Dievčatá Elenku napäto počúvali, no nevedeli, ako by jej mohli pomôcť. A tak sa s ňou začali hrať a dúfali, že to aspoň trošku odpúta Elenkinu pozornosť.

No nestalo sa tak. Elenka nemohla prestať myslieť na svojho milovaného medvedíka Pufka. Pri pomyslení na to, že ho už nikdy neuvidí, jej stískalo srdce.

Prišiel čas obeda. Elenka sa posadila k stolu so svojou najlepšou kamarátkou Dorotkou. Pani kuchárky začali podávať jej obľúbenú paradajkovú polievku a palacinky s jahodovým džemom, šľahačkou a jahodami. A nakoniec im priniesli aj pohár s pomarančovým džúsom.

Keď deti dojedli, pani učiteľka ich poslala umyť si ruky a potom do skriňiek po pyžamká. Povzdychla si: „Chúďatko Elenka! Ani si nechcem predstaviť, aká veľká je to pre ňu bolesť pri jej malom krehulinkom srdiečku. Pufko jej bude veľmi chýbať. Veď s ňou stále spinkal!“

Deti sa vrátili do triedy aj so svojimi pyžamkami. „Utekajte do spálne, prezliecť sa!“ súrila ich pani učiteľka. O chvíľu prišla k deťom a opýtala sa ich: „Tak, deti, akú rozprávku si prečítame dnes?“ Deti zborovo odpovedali: „Popolušku!“ Pani učiteľka vytiahla zo skrine knihu, kde bolo veľkými písmenami napísané: POPOLUŠKA. O chvíľu už začala tichým hlasom čítať. Deťom sa pomaly, ale isto začali zatvárať očka a onedlho už spali.

Elenke sa sníval krásny sen. Bol o tom, ako našla svojho obľúbeného medvedíka Pufka. Zrazu vykričla zo sna: „Pufko, tu si! Bála som sa o teba!“ No v tej chvíli sa zobudila a zistila, že to bol len sen. Išla to povedať pani učiteľke. „Pani učiteľka, snívalo sa mi, že som našla Pufka,“ povedala Elenka, „ale zase zmizol!“

„Och, Elenka, to bol len sen!“ odpovedala pani učiteľka so smutným výrazom na tvári. „Utekaj si ešte ľahnúť!“

O pol tretej poobedeš pani učiteľka zobudila deti. Čakal ich ešte olovrant – jabĺčko.

O krátky čas začali po deti postupne prichádzať rodičia. Elenka uvidela aj svoju mamičku. „Mamička!“ vykričla s úsmevom na tvári. „Našla si Pufka?“ spýtala sa Elenka.

„Bohužiaľ nie,“ smutným hlasom odvetila mamička.

„Och nie! Kde len môže byť?“

„To ja neviem, Elenka. Zavolám do miestnej záložne hračiek, či ho tam niekto náhodou nedoniesol!“ povedala mamička a pohladila dcérku po jemných hnedých vláskoch.

„My už teda pôjdeme!“ zakričala mamička a zamávala pani učiteľke na rozlúčku. „Dovidenia zajtra!“ odpovedala pani učiteľka. No Elenka a jej mamička už pani učiteľku nepočuli, pretože boli príliš ďaleko.

Keď prišli domov, Elenka ju úpenlivo prosila. „Ponáhľaj sa mamička, rýchlo tam musíš zavolať, mám o Pufka veľký strach!“

„Už idem!“ povedala mamička a z kabelky vybrala mobilný telefón. Vyťukala na telefóne nejaké číslo a o chvíľu sa z telefónu ozval hlas. „Dobrý deň!“ pozdravila sa mamička mužovi, ktorý sa ozval v telefóne. „Volám sa Júlia Kamilková! Moja dcéra dnes ráno cestou do škôlky stratila svojho obľúbeného plyšového medvedíka Pufka. Nedoniesol ho náhodou niekto do vašej záložne?“

„Hm... Mohli by ste mi aspoň približne povedať ako vyzeral?“

„Samozrejme. Pufko bol malý medvedík hnedej farby a s červenou mašličkou.“

„A veru áno! Dnes ráno ku mne do záložne prišla staršia pani, ktorá má takého medvedíka s červenou mašličkou priniesla. Že vraj ho našla ležať na ceste. Ležal tam opustený. Hneď si pomyslela, že ten, kto ho stratil bude isto smutný.“

„Ďakujem vám, ste milý!“ povedala mamička natešeným hlasom.

„Mohli by ste mi, prosím, povedať adresu, aby sme si medvedíka s dcérkou prišli vyzdvihnúť?“

„Samozrejme. Adresa je: Kukučínova 56, Cukríkovo.“

„Ďakujem vám, budeme sa ponáhľať!“

Elenka s mamičkou vyzdvihli Pufka zo záložne. Keď prišli domov, Elenka celá natešená už Pufka nepustila z ruky. Stále ho len stískala a bozkávala. V posteli mu sľúbila, že si bude dávať veľký pozor, aby ho už nikdy nestratila.

Elenka sa v tejto chvíli cítila ako najšťastnejší človek na svete, pretože znovu našla svojho kamaráta.

3. miesto

Marína Molková: Vianočný príbeh

Večer na Štedrý deň sa Adelka, Nelka a Miško guľovali. „Poďte, deti, večera!“ zavolala mama. Hneď ako sa najedli, utekali sa pozrieť pod stromček na darččky. Darččky pod stromčekom neboli... Smutné deti pozerali na zem, keď zrazu Nelka zbadala papierik. Zodvihla ho. Nevedela čítať, a preto podala odkaz Adelke. „Vianoce, Vianoce, prídte k nám, anjeli, anjeli, zjavte sa nám! Darččky nás čakajú, Vianoce nás volajú,“ čítala Adelka. Vtom začuli zvonček. Otočili sa a videli krásny zámok. Vošli dnu. Bol krásny, vianočne vyzdobený a všade navôkol lietali anjeli.

Deti jednému z nich rozpovedali, čo sa stalo u nich doma. „Čože? Už sú Vianoce?“ zvolal anjel. Viedol deti chodbami a odrazu zastali pri bielych dverách. Otvorili sa, a tam na posteli spal Ježiško. Na stole stál veľký kalendár,

na ktorom bolo napísané OKTÓBER. Keď Ježiška prebudili a on zistil, čo všetko zmeškal, všetci anjeli i deti začali chystať vianočné darčeky. Keď vám pomáha Ježiško, práca ide naozaj od ruky...

Už boli takmer hotoví, keď Miško zvolal: „Je tu čert! Určite on prehodil kalendár, aby deti nemali Vianoce!“ Deti sa rozbehli za čertom. Keď ho chytili, anjeli ho zatvorili do špeciálnej izby, aby sa mu nepodarilo ujsť. Ježiško fúkol na darčeky a tie sa ocitli na svojich miestach pod vianočnými stromčekmi.

Anjeli odprevadili deti domov. „To bol zážitok!“ zhodli sa deti. Spokojné si rozbalili darčeky, ktoré našli pod vianočným stromčekom. Rozhodli sa, že nielen na Vianoce budú ľuďom pomáhať...

3. miesto

Lívia Triznová: Veronikine Vianoce

Bol prvý december a jedno dievča menom Veronika si práve dokončovalo list pre Ježiška. Keď už ho zložila a zabalila do obálky, mama sa jej spýtala: „Nie je nejako priskoro na list pre Ježiška?“ Veronika sa len zamračila a povedala: „Ale ja sa už tak veľmi teším, že už neviem myslieť na nič iné.“ Mama smutne pokývala hlavou a vyčítavo poznamenala: „To preto máš poslednú dobu taký problém so sústredením sa v škole a pri učení?“ Veronika len smutne a zahanbene sklonila hlavu a povedala: „Ale ja nemôžem za to, že sa tak veľmi teším na Vianoce.“ „A kto potom?“ prerušila Veroniku mama prísne. A Veronika nahnevane odišla a hlasno za sebou zabuchla dvere. Na druhý deň ráno, hneď ako Veronika vstala, vybehla z izby a natešene si otvorila ďalšie okienko v adventnom kalendári. Keď dojedla čokoládu, spomenula si na včerajšiu hádku s mamou a povedala si, že na Vianoce skúsi vôbec nemyslieť. V ten deň v škole sa jej to celkom darilo, no keď prišla domov a uvidela kalendár, nevedela si pomôcť a na Vianoce musela myslieť znova. Zahľadela sa na kalendár a vtom do izby vošla mama a povedala: „Skús na tie Vianoce aspoň chvíľu nemyslieť, prosím, bude to pre teba naozaj lepšie.“ Veronika smutne prikývla a potíšku povedala: „Dobre mami, skúsím.“ Mama potichu odišla. Na druhý deň sa jej to celkom darilo a bola preto rada. A na ďalší deň sa jej to podarilo znova a potom znova a takto dni plynuli jeden za druhým. Päť dní pred Vianocami si Veronika všimla niečo zvláštne. Celý svet akoby zabudol na to, že Vianoce sú už o chvíľku. Na uliciach nebola výzdoba, v rádiu nehrali vianočné pesničky, v televízií nešli vianočné reklamy a deti v jej škole ešte ani nezačali písať vianočné listy. Ešte v tú noc sa jej prisnil sen. Bol v ňom vianočný škriatok, ktorý hovoril: „Veronika, prosím, myslí

na Vianoce viac ako si myslela doteraz, prosím.“ Na druhé ráno, keď sa Veronika zobudila, nepamätala sa na sen veľmi dobre. Pamätala si len to, že tam bol nejaký škria-

tok a prosil ju o nejakú vec. Bola zmätená, no veľký význam tomu neprisovala. Na Vianoce sa ďalej snažila nemyslieť. No a ľudia ďalej akoby na ne zabúdali. Keď si v ten večer umyla zuby, ľahla si do postele a zaspala. Vtom sa začalo všetko triasť a Veronikina posteľ spolu s Veronikou sa prepadla hlboko pod zem. Veronika ešte stále spala, keď ju zrazu niekto jemne pomykal a zašepkal: „Veronika, vstávaj!“ Keď sa prebrala, zistila, že je v malej miestnosti s krbom a malým kresielkom. Na krbe boli ozdobené ponožky. Všetko tam voňalo pekne škoricovo a zrazu si všimla, že tam bolo všetko z vianočných perníčkov a sladkostí, aké dostávajú na Mikuláša. Bolo to nádherné. A potom si všimla, že ten, kto ju zobudil, bol ten istý škriatok, ktorého mala v sne. Bol veľmi nízky, mal červeno-zelené oblečenie a vysokú čiapku s veľkým brmbolcom, ktorý mu zľahka visel do strany. Usmieval sa a povedal: „Ahoj, som Vilko, veľmi ma teší, chcel by som ti oznámiť niečo veľmi dôležité.“ A tvár sa mu hneď zamračila. Veronika si myslela, že sníva. Ale napriek tomu vážne odpovedala: „Čo je to?“ Vilko si vzdychol a povedal: „Ty si to dievča, ktoré vôbec nemyslí na Vianoce?“ „Áno, to som ja,“ zahanbene povedala Veronika. „Musíš na Vianoce myslieť viac.“ „Nemôžem.“ „Prečo nemôžeš?“ spýtal sa Vilko zmätene. „Lebo mi to robí iba problémy.“ „Ale závisia od toho Vianoce na celom svete,“ povedal bezradne Vilko. A vtedy Veronika pochopila. Tak, ako ona myslí na Vianoce, tak sa budú oslavovať na celom svete. So škriatkom sa teda dohodla, že na Vianoce bude myslieť viac, ale nie až tak, aby s tým mala problémy. Potom škriatok povedal nejaké zvláštne zaklínadlo a vtom sa Veronika objavila vo svojej izbe. Vo vrecku mala čokoládového škriatka, ktorý držal čokoládový darček s nápisom: Veronike praje Štastné a veselé Vilko.

Čestné uznanie

Porotu zaujal aj text **Ján Vincent Kružliak: Mesto pod morom**, ktorý získal **čestné uznanie**. Celý príspevok si môžete prečítať po naskenovaní QR kódu.

Cena verejnosti

Karolínka Stasinková: Mikuláš a Jakub

Bol raz chlapec, ktorý sa volal Jakub. Bol chudobný, býval v starom dome bez postele a svojich milovaných rodičov, ktorí mu zomreli na chrípku. Väčšinou jedol rastliny a omrvinky z chleba. Jakub bol veľmi smutný, pretože bol celý čas sám a bez priateľov. V jeden sviatočný večer od Mikuláša dostal list. Na liste bolo napísané: „Milý Jakub, je čas, aby si sa stal Mikulášom, som už starý a nevládzem nosiť darčeky a soby ma už tiež neposlúchajú. Večer po teba prídem a ukážem ti, ako to u nás v Snežnej krajine funguje.“ Jakub sa veľmi tešil a zároveň aj bál. Prišiel večer. Mikuláš prišiel po Jakuba, dal mu soby a darčeky. „Do svitania to musíš stihnúť rozniešť!“ Jakub nemal ani pekné ob-

lečenie, ale vedel pekne šiť. Ušil si červené nohavice, tričko a čiapku, na konci ktorej bol veľký biely brmbolec. Nevedel jazdiť na soboch, ale videl pri stajni pre soby snežný skúter. Nasadol na skúter, zobral darčeky a šiel ich roznášať. Jakub všetko stihol načas a za túto službu ho Mikuláš odmenil sobom, ktorého si Jakub mohol sám vybrať. Jakub si vybral malého, slabohnedého soba s veľkou červenou mašľou a malými parôžkami. Mikuláš ho ešte za odmenu naučil jazdiť na sobovi a odvtedy rozdáva darčeky možno aj dodnes.

Cena verejnosti

Porotu zaujal aj text **Klárky Babičovej: Cesta do vesmíru**, ktorý získal **cenu verejnosti**. Celý príspevok si môžete prečítať po naskenovaní QR kódu.

2. kategória – poézia

2. stupeň ZŠ

1. miesto

Anežka Ščurková: cyklus básní **píšeme si odkazy**

*obloha je list
nikde nekončí
lúka je naša kaviareň
šepkáme tajomstvá do kvetov
zbierame do dlaní písmená z kníh
bežíme po krehkých hodinových ručičkách*

nevieme čítať odkazy

x

*mäkké prsty češú gitare vlasy
zanechávajú za sebou stopy*

*oblaky sú moje noty
bojím sa že zmiznú
nepoznané*

*stromy mi kradnú melódie
v noci ich vyšumia
celému svetu*

x

*anjelom sa rozlial po oblohe
pomarančový džús
lúčne koníky si ladia husličky
ovce sú oblaky
na zemi*

tma si nikdy nezabudne zobrať do vrecka

*aj náš dom
ráno ho vždy vráti*

x

*nepravda bolí viac ako rana
niekto prerezal puto
vyliat studne*

staviam si vlastnú jaskyňu

2. miesto

Viola Lujza Balija: Storočná ruža

viem, že som len niečo...
niečo, čo ešte nič nedokázalo...
niečo, čo sa len každý deň snaží byť niečím...
možno len pochválenou...
možno len vypočutou...
možno len byť... len existovať...
som len ďalšie niečo...
ako ďalšia ruža v kytici kvetov...
len nie som v kytici...
som len ďalšia zabudnutá kvetina medzi ďalšími kvetinami...
z ktorej opäť opadáva ďalší lupienok...
lupienok, z ktorého sa niečo...
postupne stane len zabudnuté nič...
ale aj storočná uschnutá ruža jedného dňa...
pomaly kúsok po kúsku celá opadne...
a premení sa len na zabudnutý prach...
tak ako aj niečo nebude mať raz silu...
byť ďalší deň len opäť zabudnutá ruža vo výklade...
byť zase len prehliadnutá kvetina odstrčená do pozadia kvetov...
naučili ma, že kvetiny sa otáčajú za slnkom...
ale čo je to moje slnko?
čo je pre mňa to, za čím sa každý deň otáčať?
tiež ma život naučil to, že ako každé niečo...
ani jeden kvet nemôže kvitnúť celý rok...
a keď nie je rozkvitnutý teraz...
tak čoskoro vykvitne...
len občas tak premýšľam...
ako krásny musí byť ten rozkvet...
možno som len utláčaná storočná ruža...
ktorá len nikdy nemala priestor vykvitnúť...

ktorá len zabudla... ako kvitnúť...
niekedy už nemám silu...
byť zase len niečo...
niečo, čo samo nevie čím je...
som len niečím nepochopeným...
len uschnutá ruža čo bráni miesto žiarivejšej kvetine...
možno som len niečo, čo nie je ničím...
a len chce byť videný...

neviem čím som a čo som...
ani neviem prečo tu som...
ale jedno viem...
a tým je, že kým budem tu...
budem každý moment svojho života, tým svojim vlastným najjasnejším
svetlom seba samej ruže...

3. miesto

Sofia Raneková: Vyznanie

Mám rada vôňu sveta,
keď šťastie stojí,
neodlieta.
Ja plnými dúškami pijem
a cítim,
že dýcham a žijem.
Všetky moje nervové zakončenia
vnímajú ten pocit chvenia
a všetky krvné vlásoknice
rozohrejú rub i líce.

Rada dotýkam sa neba,
zavriem oči
a vidím Teba.
Motýlie krídla štekli mi brucho...
Neviem, čo povedať,
radšej som ticho.

Očami posielam Ti správy,
funguje telepatia
a úsmev na tvári.

Mám rada spev vtákov,
šumenie vetra
a prúdenie oblakov.

Tie rýchlo meniace sa obrazy,
skladačky, šifry
a tajné odkazy.

Na tvári cítim, keď plače nebo,
mysľou som tajne práve s tebou.

Ty dodávaš mi nádej i silu,
že svet bude lepší,
bez omylu.

3. miesto

+ Cena verejnosti

Terézia Šintajová: Snežná pošta

Na vločkách písmená vietor nesie,
tajné správy v snehovej kráse.
Listy bez obálok, bez známok rád,
skladajú príbehy, čo sníva sad.

Každá vločka tichý šepot má,
kým k zemi klesá, niečo rozpráva.
Z nebies až na dlaň ti doručí list,
plný snežných zázrakov, čo majú prísť.

Tak pozorne sleduj, čo sneh ti píše,
či v ňom objavíš slová z tvojej ríše.
Snežná pošta, zázračný svet,
rozpráva príbehy akých už niet.

3. kategória – próza

2. stupeň ZŠ

Alexandra Tancošová: Violet

Aké to bolo ľahké. Zobrať si všetky veci a ujsť, odkiaľ prišla. Violet prišlo na um, keď zadýchaná spomalila svoj beh (šťasti lebo nevládala a šťastí, aby jej nepopadali všetky plátna), že bola škoda jej ťažkej práce. Pani, s ktorou sa pred chvíľou stretla, jej jasne naznačila, že bola hlúposť kupovať plátna. Peniaze mohla minúť na niečo iné ako štetce a farbičky. Začali ju štípať oči. Objala niekoľko plátien ešte silnejšie a ľutovala, že na tú hlúpu súťaž šla. *Na čo jej to bolo?* Mohla si kresliť sama bez väčších problémov a radosť by jej to robilo tak ako doteraz, nepotrebovala názor iných ľudí. Zdvihla hlavu a pozrela na nápis na obrovskej budove pred ňou – SIROTI-NEC. Vybehla po prvých troch schodoch a ramenom otvorila dvere. Zastala v hlavnej miestnosti s miliónom kvetín rôznych druhov. Chrbtom jej stála pani Francová a nejakú práve polievala. „No čo, ako to dopadlo?“ spýtala sa milým hlasom a ruku jej položila na plece. *Určite bude sklamaná*, pomyslela si Violet. Violet nedokázala udržať slzy, položila plátna na zem a silno objala pani Francovú. Ona ju iba hladkala po vlasoch a vravela, že je to v poriadku. „Poď, povieš mi, čo sa stalo.“ Keď videla, že sa Violet trochu upokojila, zdvihla plátna zo zeme a položila ich na stôl, za ktorý posadila aj Violet. Pani Francová si taktiež prisunula stoličku a opäť pohladkala Violetine blondávané vlasy. Síce prestala plakať, no oči okolo svetlohnedej dúhovky mala stále červenkasté. *Onedlho budem mať trinásť, nemôžem plakať kvôli tomu, že sa niekomu nepáči, čo si vo voľnom čase kreslím*, z nepríjemnej spomienky stiahlo Violet hrdlo. Rýchlo sa spamätala a striasla ju zo seba. S roztraseným nádychom povedala: „Nič hrozné, prišla som a tak ako každý som im ukázala pár obrazov. Oni si niečo zapísali. Potom sa nás pýtali, koľko máme rokov, ako sa voláme, kde bývame a podobné formality. Zase si všetko zapísali a poslali nás do druhej miestnosti. Oni niečo potichu dohadovali. Potom nás volali jedného po druhom a hovorili svoje názory...“ V hrdle sa jej vytvorila taká veľká hrča, že musela zastaviť rozprávanie, aby preglgla. Dokonca aj potom bolo ťažké začať opäť rozprávať. „Názory na naše diela, čo zlepšiť, aby sme sa posunuli ďalej. A potom povedali prvé tri miesta. Bolo nás dokopy dvánásť.“ Počkala, kým ohlásili prvé tri miesta a ušla bez rozlúčenia. Nemala pocit, že treba počkať. „Povedali mi, že na sirotu kreslím dobre, ale nie dosť dobre na to, aby som sa tam vôbec ukazovala,“ zatla ruky do pästí. „A že ak sa chcem vrátiť opäť, mohla by som radšej nakresliť niečo kreatívnejšie ako postaršiu pani na všetkých obrazoch.“ Pani Francová ju opäť pohladila po vlasoch: „Chúda moje. Ako sa opovažujú... Sirota-nesirota... Môžem sa

pozrieť?“ Natiahla sa za obrazmi na stôl. Violet jej chytila ruku a vystrašeným pohľadom na ňu pozrela. *Nepotrebujem, aby si aj moja najbližšia osoba myslela, že nemám na nič talent.* „Neboj sa, určite sú krásne, ak si do nich dala svoje srdce.“ Violet pomaly odtiahla ruku. Pani Francová zobrala to najmenšie plátno, ktoré ležalo na úplnom vrchu. Zdalo sa, že prestala dýchať. Violet sa zľakla. Chystala sa zobrať všetky plátna a nadobro ich schovať vo svojej izbe a nikdy sa ani len nedotknúť štetca. Pani Francová bola rýchlejšia. Zdvihla ďalšie plátno, ďalšie a ďalšie. Zobrala to najväčšie a vtedy Violet uvidela, ako jej tečie slza po líci. Položila plátno smerom hore a jasne bolo vidno portrét ženy, ktorá sa doširoka usmieva. Odrážali sa z neho všetky farby dúhy a dole v rohu bolo čiernym napísané MAMA.

2. miesto + Cena verejnosti

Nela Vaňková: Tá „zlá“

V ošla som do triedy. Ako zvyčajne som si sadla do zadnej lavice. O chvíľu zazvonilo a do triedy napochodovala učiteľka. „Kto by chcel ísť vypočítať príklad na tabuľu?“ pýtala sa. Tereza zdvihla ruku. „Bifľa!“ okríkla som ju. „Olívia, prosím, nevieš sa chvíľu správať?“ nadávala mi matikárka Míkva. Gúľala som očami. Títo učitelia majú stále nejaký problém. Nevedia sa trochu baviť? Cez veľkú prestávku si ma zavolala na koberček triedna. Zložila si okuliare a pozerala mi do očí. „Bola sa u mňa už tretíkrát za tento týždeň sťažovať slečna Míkva, a to je len utorok!“ Čo vám poviem. V pondelok máme dvojhodinovku. Je to ako peklo na Zemi. Nechápem prečo rieši jedno zakričanie. Míkva asi fakt nemá čo robiť. „Keď to bude takto pokračovať,“ triedna vzdychla, „budem si musieť zavolať tvojich rodičov.“ Pousmiala som sa. Môže, aj tak neprídu. Som im ukradnutá, pomyslela som si. „Je ti niečo smiešne?“ „Majú veľa práce,“ povedala som a odišla z jej kabinetu. Dverami som sa dostala na chodbu. Prechádzala som sa popri skrinkách. Hubert stál pri jednej z nich a dával si do nej učebnice. Šla som okolo neho a ramenom som ho z celej sily sotila. Hlavu si narazil o vrch skrinky. Hneď ho začali obškakovať spolužiačky a začali ho ľutovať. Nemusí mi ďakovať. Na druhý deň prišlo do školy nové dievča Simona. Dali ju ku mne do triedy. Ryšavé, kučeravé kadere jej zakrývali takmer celú tvár. Samozrejme, ako každý nováčik, musela okúsiť, čo ju tu čaká. Cez prestávku som sa vybrala k jej miestu. Dnes sme sa učili celý deň v našej triede. Vybrala som si žuvačku z úst a nalepila ju na stoličku. Sadla som si na svoje miesto. Ako vždy to zafungovalo. Pasca sklapla a Simona si sadla rovno do žuvačky. Po hodine jej zostala na sukni. Smiala som sa zo všetkých najviac. Po škole som šla domov. Bývam naozaj

ďaleko. Cesta mi trvá hodinu. Na autobus nemám. Dnes som sa cítila naozaj zvláštne, akoby sa niečo pohybovalo v krikoch. Obzerala som sa, no nič som nevidela. Lesom som prešla k čistinke so zaparkovanými karavanmi. Vybrala som sa k tomu najzadnejšiemu. Otvorila som dvere a tam stál otec s namierenou rukou na brata. Skočila som mu na napriahnutú ruku a zavesila sa na ňu. Brata pustil a on ušiel. Nie je hlupák. Otec sa pomaly otočil ku mne. „Čo robíš?“ štekol na mňa. Niekoľko krokov som cúvla. Postavil sa pred mňa ako predátor čakajúci na svoju korisť. Ako ďalej? Je asi len jediná možnosť. Pokúsiť sa ujsť. Rozbehla som sa k dverám, pričom ma takmer chytil. Vyšmykla som sa a rýchlo otvorila. Len tak-tak sa mi to podarilo. Je to divné, no zdalo sa mi, že som v okne zahliadla nejakú tvár. Dobešla som k jazierku, na ktorom bolo malé drevené mólo. Sedel tam chlapec. Prisdla som si k nemu a usmiala som sa. „Prečo si to spravila?“ opýtal sa ma plačúc, „mala si to nechať tak.“ „Si môj braček, nikdy ťa nenechám tak, ani keby si to akokoľvek veľmi chcel. Budem sa o teba navždy starať, i keby bol zo mňa duch. Buuuu!“ Poštekčila som ho. Tvár mu trochu nabrala farbu. Objal ma. „Ďakujem, Oli.“ „Čo si mu vlastne urobil?“ „Kúpil som si v automate keks, vravel mi, že či mi nestačí jedlo, čo máme doma.“ Vzdychla som. Taký je v poslednej dobe stále, keďže nemá prácu. Na druhý deň na obede som sa hrabala v taške. Včera som objavila na zemi dvacku. Teraz ju neviem nikde nájsť. Určite sa mi mama hrabala v taške. Teraz je isto minutá na žreboch. Chcela som za to bratovi kúpiť niečo pekné k narodeninám. Zdvihla som zrak a pred mňou sedela Simona. „A...ahoj,“ povedala. „Choď preč, nemáš tu čo snoriť.“ Zaškvrkalo mi v bruchu. Simona sa pohrabala v taške a vytiahla sendvič. „Nechceš? Ja som sa už najedla.“ Zostala som sa na ňu prekvapene pozerať. To myslí akože vážne? Strčila mi ho pod nos. Vzala som si ho a odložila do veľkého vrecka na nohaviciach. Zo školy som utekala domov. Tentokrát sa mi zdala cesta dlhšia ako obyčajne. Nevedela som sa dočkať rozhovoru s bratom. „Ako bolo v škole?“ položila mama rečnícku otázku, tak ako vždy. Vedela som, že ju to nezaujíma. Švihla som tašku do kúta a vyšla von. Brat ma už čakal pri móle. Sadla som si k nemu. „Ahoj Oli,“ ozval sa. „Mám tu pre teba chlieb, chceš?“ vybrala som si z vrecka sendvič. Brat otvoril ústa dokorán „To nie je pravda!“ zahryzol doň. Mama nám totiž stále dokola varí cestoviny. Vraj na nič iné nemáme. Dala som mu pusku na čelo. Tak ako jeho som nemala ešte nikoho rada. Škola bola nuda. Síce som do niekoľkých ľudí sotila a vysypala im knihy na zem, no nezlepšilo mi to náladu. Dnes nám totiž dala dejepisárka písomku. Roky, roky a do tretice, nečakane, ďalšie roky. Z ničoho iného písomku ani nedáva. Čo som kalkulačka, aby som si zapamätala všetky tie kombinácie čísel? Keby to bola aspoň oznámená písomka,

ale ona si zmyslela, že má chuť dať nám prepadovku. Dostala som, ako inak, guľu, ale nie preto, že som nič nevedela, ale tá čarodejnica sa na mňa pozrela práve vtedy, keď som sa snažila pomôcť si učebnicou. Na obed si ku mne prisadla znova Simona. Tento raz mi dala dva toasty. Jeden džemový a druhý salámový. Nevedela som sa ovládnuť, z každého som zjedla polku. Aj dnes som sa s nimi podelila s bratom. Simona si ku mne sadala na obede každý deň. Musím priznať, že som si ju obľúbila. Vraj sa s ňou nikto nechce rozprávať, tak ako ani v minulej škole, nechápem prečo. „Ako sa máš?“ spýtala sa ma Simona, keď som si pochutnávala na jednej z hrušiek, čo mi dala. „Fajn.“ „Matikárka ti stále pije krv?“ „Dnes ma vyskúšala pred tabuľou, však si tam bola.“ „Inak, ako sa má tvoj brat?“ „V pohode, ako vždy.... počkať, odkiaľ vieš, že mám brata? Ja som ti nič také nehovorila, ani nikomu inému.“ Zapýrila sa. „Ja som ťa sledovala,“ vyhrkla. Vtedy som ju spoznala, to ona bola tá tvár za oknom. Zostala som sa na ňu nemo pozeráť. Simona sa rozplakala a ušla. Čo teraz? Budem musieť byť na všetko zasa sama? Síce som na ňu nahnevaná, že to spravila, no praví priatelia si odpúšťajú. Aspoň to som pochopila z tých nekonečných rečí na prednáškach, kam našu triedu furt nútia chodiť. Stále lepšie, ako byť v škole. Rozbehla som sa za Simonou. Dobešla som ju, keď otvárala dvere na záchody. Objala som ju a ona, celá uslzená mi to objatie vrátila. Pochopila som, že sa už pred ňou nemusím hrať na tú silnú, pred ňou sa nemusím hrať na tú zlú. Tak takýto je to pocit mať priateľa. Simona je úžasná. Stále mi pomáha a chodí sa hrať s bratom. Ozaj, aby som nezabudla. Jej otec vlastní firmu na výrobu zubnej pasty. Práve hľadal zamestnancov, a tak ponúkol túto príležitosť aj môjmu tatkov. Samozrejme, že bol prijatý! Mama sa inšpirovala ním a našla si robotu v obchode. Dokladá tovar. Konečne sa môj život začal otáčať k lepšiemu. Som rada, že mi doň Simona vstúpila, bez nej by to nebolo také ľahké.

3. miesto

Michal Paňko: Ako sa Iota a Ypsilon dohodli

Tento príbeh sa odohráva v malom mestečku Písmenkovo. Má hojný počet štyridsiaticich šiestich obyvateľov. Mestečko má na mape Slovenska napriek svojej veľkosti nezastupiteľné miesto. Samozrejme, už stáročia tu všetci žijú v pokoji a každý s každým si rozumie. Bohužiaľ, až na dve písmená, medzi ktorými to už dve storočia priam vrije. Iota a Ypsilon. Pri stretnutí, ktorému sa však starostlivo vyhýbajú, dôjde takmer vždy k hádke ohľadom ich dôležitosti.

Dnes to bolo podobné, aj keď predsa len iné... „Ale, ale, koho to tu máme?!“ zvolala Iota, prekrížiac si ruky na prsiach. Ypsilon odvrkol: „Yota, už zasa

ty? Stokrát som ty povedal, že slová s tebou znejú ako myšacý pyskot.“ „Jasné, a tvoje slová sú pre uši ako vŕzgajúca postel,“ nedala sa zaskočiť Iota. Ypsilon sa prudko nadýchol, lebo sa opäť vrcholne urazil: „No prosým? Slová so mnou znejú tvrdo a drsne, tak ako sy to život vyžaduje!“ „No to snáď nie?! Moje slová sú milé, ľubozvučné, všetci ich počúvajú tisíckrát radšej ako tie tvoje!“ „Nye! Opováž sa povedať to ešte raz, ty mäkká bábovka!“ bol už priam vytočený Ypsilon. „Ti, ti, ti... tvrdá hlava!“ nezmohla sa už na viac Iota a zúrivo na seba niekoľko sekúnd zazerali. Napokon Iota, keďže mala predsa len mäksie srdce, prvýkrát uzavrela hádku niečím iným ako zúrivým odchodom: „Ja už to nezvládam... Musíme raz skutočne skončiť túto nekonečnú hádku. Už sme vistrieli asi naozaj všetci nadávky.“ Ypsilon pomaly kývol hlavou a bolo vidno, že premýšľal. A ajhľa, dostal nápad! „Čo ak by sme namiesto bojovana spojily syly? Poznám jedno myesto, kde by sme sa mohli nejako pomeryť a dohodnúť.“

Iota prikývla a nasledovala Ypsilonu do mestskej rady. Ich najvyššími hlavami sú grécke písmená Alfa a Omega. (Hm, ale zdalo sa mi, že sa na niekoho podobajú... Jasné! Na Štúra a Hattalu!) Ypsilon po krátkom príhovore navrhol zmenu, aby sa v slovách mohli kombinovať obe ička, prípadne sa dajú vymyslieť aj pravidlá na presné používanie Ypsilonu v jednej skupine slov a Ioty zasa v inej skupine, aby boli obidvaja spokojní. Obaja pohlavári sa chvíľku radili a napokon Hattala vyriekol: „Nie je to zlý návrh, ale je vám jasné, že týmto skomplikujeme všetkým Slovákom ich materinský jazyk? Na druhej strane bude mať slovenčina zasa presné pravidlá a trošku námahy deťom v školách veru neublíži. V poriadku, poďme na to!“ Alfa a Omega začali s Iotou a Ypsilonom mnohé sedenia, na ktorých vymýšľali pravidlá a zostavovali slovníky.

Najkrajší však na tom bol ten pokoj... V Písmenkove sa skutočne už nikdy nikto s nikým nehádal! Teda zatiaľ... Uvidíme...

Čestné uznania

Porotu zaujali aj texty **Erika Barana: Ako ľudia menia farby**, **Jakuba Gazdaricu: Ondatra influencerko** a **Emy Deákovej: Tajomstvo**, ktoré získali **čestné uznanie**. Príspevky si môžete prečítať po naskenovaní QR kódu.

4. kategória – poézia

Stredné školy

1. miesto

Katarína Filičková: Moje smútky a nepokoje

*keď blúdim
motáš sa so mnou
keď tancujem
tancuješ tiež
keď kráčaš
ísť za tebou je mi ctou
a keď mi podávaš ruku
prichytím sa ako kliešť

a už sa nepustím
sľubujem

počuješ ako mi bije srdce
to pulzuje nesmelý nepokoj

myšlienky
húf farebných motýľov
v mojej hlave
v ich farebnosti sa strácam
nezostal žiaden čas na spomienky

krok dopredu
a zasa späť

žiť teraz
nezamýšľať sa nad tým
čo bolo a čo bude

dnes

počuješ ako mi bije srdce
to pulzuje nesmelý pokoj
lebo chcem*

2. miesto

Kristína Miklošková: lebo na každej kvapke ZÁLEŽÍ

*stát v poli slnečníc
a točiť sa s nimi
za slnkom
tancovať v tempe dňa
a nepohnúť sa z miesta
čakať na láskavý dotyk človeka
a obdivuhodný pohľad
na krásu
ktorú práve hľadí*

*ostaňme tam
a zastavme čas
pre nás*

*možno vtedy bude teraz
a ty mi možno môžeš povedať
odkaz
ako ďaleko je odo mňa k tebe
až
možno môže byť zrazu zraz
našich duší v očiach*

*

*a rozplývanie sa
pohľadu v pohľade
a kráčanie ako po ľade
keď nevieme kde
sa chceme vidieť
a či chceme vedieť*

*keby sme nepoznali strach
videli ten lepší odraz*

*zanechali by sme svetu lepši
odkaz
možno*

teraz

*

*opití
z vína našich slov
ležime pred súmrakom
pod zahaleným nebom
ako keby tam ani nikdy nebol*

ten čas

*keď si sa strácal
v hmle*

po tom

čo si napísal len

ok

*

*len tak byť
ako púpava stáť
na lúke
a vychutnávať si*

slnko

*a potom sa nechať odfúknuť vetrom
na miesta kde si nikdy predtým nebola
a potom znova vykvitnúť
ako nová púpava*

*

za oknami

a medzi nami

je prázdna mláka

a my

sa možno nájdeme po daždi

2. miesto

Zuzana Fröhlichová: znežnelo nebo

nechám sa premieňať

ako dnešný vzduch

nechám sa pretvárať

ako stromy

budem sedieť vo vlaku

prehadzovať šál

zo strany na stranu

závidieť tomu dievčaťu

kožené čižmy

mám pocit

že si tu už bol

budeme sa navzájom

dokonaľiť

krehkosť je

ako jesenný list

3. miesto + Cena verejnosti

Linda Hanáková: Takto-taktom a Za šera

Takto-taktom

Raz-dva-tri,

už je to moc prekombinované

ži a nechaj žiť,

nech sa stane, čo sa stane,

čo sa stať má

a ten chaos zdá sa zamrzol.

*Dva-dva-tri,
pusť sa tých plytkých slov,
odhod' ich a viac už nehľadaj,
človek nimi ubúda,
klačí v prázdnom kostole
a prosí.
Ďalej tancuj, nemám čas,*

*Raz-dva-tri,
nakresli mi oblohu a nádej,
tie dve sú mi najmilšie,
sprav aj z vetra zátišie
a vtedy budeš akurát,
a neprestávajú, je tu chlad.*

*Dva-dva-tri,
dosť už bolo hlúpych rád,
aj tak je to všetko jedno,
len ma veď,
lebo ja nepočujem rytmus piesne,
a aj tak chcem tancovať.*

*Iný si
čítam egoistické anekdoty,
tvária sa byť ozajstné,
máš ich plnú tašku,
o ktorej hovoríš, že je ekologická
a doma máš ďalších päť.*

*Pozorujem pokrytectvo vody,
leje sa a neprestáva dusiť,
tie kvapky ťa raz otrávia, môj milý,
pamätáš si, keď sme ich raz spomalili
a čas už nebol tak neúprosný?*

*Teraz sa topím
v popole tvojej odhodenej cigarety.*

*Posledné dejstvo
už to viac nevydržím
svetlá zhasnú
prichádzajú
hlasy hlásajú doteraz neohlásené
a sú dosť nahlas.*

*Ani nedýcham
keď vzduchom k vám doletí ruža
je to až bezočivo jasné
že celý čas to bola iba hra
na moment som v nej
a trikrát sa ukloním.
V javisku už nie je nikto
pritom sa mi zdalo
že sa to ešte celé zamotá
dosť, už padá opona.*

*Dnes
môžeš?
Vyčkaj, pozriem kalendár,
scrolluj ďalej
ja už niečo mám,
a takto sa zamýšľam:
vari či som nihilista,
lebo nedávam si zmysel
v moci sfér a ilúzií,
že všetko, čo sme žili už nie je,
že v autocorrecte leží pravda,
a asi je to zrada zdravého úsudku,
keď sa dvaja zdravia*

*už len súcitnými kútikmi
v kúte neochotných slov
a prevrátením pohára.*

Stena

Čo vlastne chcem?

*Chcem, aby ma brucho bolelo od smiechu
a líca tiež*

*stuhy vo vlasoch a lahostajný vietor,
veď vieš.*

*Chcem sa ti pozrieť do očí bez toho,
aby pred tými mojimi utekali,*

*teraz utekáš stále,
sme obaja ako malí.*

*Raz, keď sme to mali, a ani nevedeli, čo „to“ vlastne je,
bolo to okej.*

Teraz prišlo bezvetrie a stuhy už sme stratili.

V údolí a bez viny.

Chcem sa tam prestať skrývať.

Chcem prestať snívať, pretože...

V tých snoch si ty.

A ja sa trasiem pred myšlienkou,

že raz budeme opití,

a ja ti to všetko poviem.

Chcem už kľudne dýchať,

nemusiť sa pýtať, lebo mi to vysvetlíš.

Môcť tak už vnímať-

nič.

Nič medzi mnou a tebou,

medzi fackou a nehou,

medzi kameňom a perlou

a medzi nami a tou hlúpou zaprášenou stenou,

ktorá tu stojí už pridlho.

Za šera

*Túžim povedať toľko slov, čo budú márne
a takými aj zostanú.*

*Tisíckrát prepáč za mamu,
ktorá odišla priveľmi skoro na to,
aby dokázala povedať mi
ako si sa smial keď si bol malý.*

*Či podobám sa na teba.
Či všetci tvoji priatelia boli ako moji,
že keď som v boji sama so sebou
už málokto pri mne stojí a ja sa bojím,
že už som tu len sama za seba.*

*Túžim veriť, že ona bola tou,
ktorá ťa zachránila.
Že ťa objala a viac už nepustila,
že tie listy, ktoré ti písala,
boli plné tej najúprimnejšej lásky.
A ty si nemusel myslieť na otázky,
lebo si všetky odpovede už dávno poznal.
Že ti darovala vyslobodenie z tej vopred napísanej kapitoly.
Bola pri tebe vždy, keď si cítil,
že to tak preukrutne bolí.*

*Že prečkala s tebou aj tie najneutíchajúcejšie dažde,
a je ti aj dnes tou, ktorá usmieva sa krásne
len pre teba.*

*Že ju nájdeš, aj keď je občas stratená,
a že to znamená, že sme milovaní aj tam vonku,
kde nás nikto nevidí,
aj keď sa akokoľvek obzerá.
Že sme lúbení aj tam vonku
o polnoci
za šera.*

Smiech

Zo včerajška budem žiť ešte minimálne mesiac

A možno aj rok,

a možno aj viac...

Pretože mi bolo vrátené všetko.

Ak je to hriech, tak nech-

no ty si ma každou vetou rozosmial.

A vtedy som pochopila, že ten cieľ nemusí byť len „finish line“

ide o tie preteky.

Porshe is mine...

Ženská posádka.

Tá jazda sa mi zdá prikrátka,

lebo ma to s tebou baví-

sa voziť...

A ja odrazu žijem z momentov, keď mám pocit,

že toto je ten pravý...

pravý blinker.

„Toto už nie je fér!“

Pripomínaš mi toho, čo som raz nikdy nechcela stratiť.

Ale už je neskoro.

Je preč.

Navždy.

A tak tu prosím zostaň aspoň ty.

A budme priatelia,

a budme vždy usmiati.

Pod' si zahrať black-jack, nech ťa môžem poraziť.

Aj dnes, aj zajtra, aj o mesiac...

A nenechaj sa odradiť, lebo ja stavím aj všetko, čo mám

len aby takýchto momentov bolo viac.

Stretnime sa prosím ešte párkrát,

tak ako v ten prvý raz.

S pánom Bohom!

Jar

*Kráčam a cítim ten šťavnatý pokoj,
oblečené mám štiplavé šaty.
Pokojný mach sa bosých nôh dotkol,
myslím na sladké stromy a pritrpké straty.*

Čestné uznania

Porotu zaujali aj texty **Sone Čandíkovej: Možno raz** a **Martina Minára: Koniec sveta**, ktoré získali **čestné uznanie**. Príspevky si môžete prečítať po naskenovaní QR kódu.

5. kategória – próza

Stredné školy

1. miesto + Cena verejnosti + Absolútny víťaz

Cyril Turčáni: Perpetuum mobile

28. 10. 2016

Ja: Neuveríš, čo sa dnes stalo. Stará Dvorská mi zapísala guľu za odpoveď. Pripúšťam, že som dokopy nič nevedel, a teda nemala veľmi čo spraviť, ale ten tón, s akým to spravila, jej neodpustím. Dnes bola vážne arogantná a nepríjemná. Údajne jej zomrel kocúr – povedala mi to Martina, ale veď vieš, že jej sa moc nedá veriť. Veľakrát sa stalo, že iba kecala. Peter mi však cez matiku na lístok napísal, že včera Dvorskú videl v supermarkete plakať. Ktovie, čo je na tom pravdy. No keby si ju dnes videl. Pozerala sa na mňa, akoby som jej toho kocúra zabil ja. Je to strašná harpya.

29. 10. 2016

Ja: Je to pravda. Dvorskej zomrel kocúr. Dnes bola celá v čiernom, a keď sme sa na to spýtali triednej, potvrdila to. Hrozne to prežíva. Ja rozumiem, že to bol jej domáci miláčik a ja by som možno plakal tiež, ale pri Dvorskej by som sa nedivil, keby mu vystrojila pohreb. Do zeme by zakopala krabičku s jeho telom a okolo nej by smutne mňaukali mačky od susedov. Taká scéna by mohla ísť rovno do filmu, no nie? Ani súcitiť mi ale nedovolí pozeráť sa na ňu inak ako na starú fúriu. Za tie pohľady, ktoré hádže na každého, kto ide okolo, by sa nemuseli hanbiť ani v horore.

30. 10. 2016

Ja: Zajtra je na škole dušičková párty. S Lenkou máme spoločný kostým – ja budem Tom a ona Jerry. Našla to niekde na internete, takže to iba okopčíme. Snáď ostatní nedostali rovnaký nápad. Škoda, že tam nebudeš... viem, že si kostýmymiloval. Pamätáš sa, ako sme raz spolu išli za Pata a Mata? To bolo hádam ešte v škôlke. Ja som otcovi ukradol stierku na maltu a tvoja babka nám uštrikovala úplne totožné čiapky. Niekde mám ešte fotografiu. Boli to krásne časy.

1. 11. 2016

Ja: Prepáč. Včera som ti už nestihol napísať, lebo som z párty prišiel dosť neskoro. Celé sa to nejako pretiahlo – DJ hral celkom dobre. Bolo to aj kvalitne zorganizované, nikto sa neopil do nemoty a nekonala sa žiadna bitka. To sa stalo snáď prvýkrát. A dokonca sme boli s Lenkou jediný Tom a Jerry. Bola to sranda, škoda, že si tam nemohol byť. Dnes by sme ťa chceli ísť pozrieť. Dúfam, že sa nenahneváš.

4. 11. 2016

Ja: Ozývam sa až po pár dňoch. Nemohol som sa prinútiť ti napísať. Tieto dni všetko akosi viac precitujem. Myslím na teba veľmi intenzívne – však sa

aj blížia tvoje narodeniny. Mám už pre teba aj darček, ale to je prekvapenie. Nie o tom som ti chcel ale napísať. To, že som sa pár dní neozval, má na svedomí ešte jedna vec. Nechcel som ti to hovoriť, ale videl som ho. Keď sme išli za tebou, videli sme ho, ako nakladá veci do auta. Mal ho zaparkované pred kostolom, a keď išla okolo nejaká žena s kočíkom, nachvíľu sa pri ňom zastavila a rozprávali sa. A on sa iba usmieval. Prepáč ale, že ti o tom píšem. Mal som potrebu ti to povedať.

17. 11. 2016

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Veľa lásky, šťastia a priateľov! Nech sa ti splnia všetky sny. S Lenkou sme ti pripravili aj malú tajnú oslavu, snáď ti to nevaďí. Upiekla banánový chlieb – vie, že ho máš najradšej. A pozreli sme si tvoj obľúbený film – Klub bitkárov. Prišli aj Jano so Sofiou a Sofia dokonca povedala, že so zavretými očami by si mohol hrať Brada Pitta. Veľa sme sa nasmiali, no ty si naozaj chýbal. Prvé pravidlo Klubu bitkárov je? A skoro by som zabudol na darček – kúpil som ti taký veľmi pekný rámček a zarámoval doň našu fotku v kostýmoch Pata a Mata! Podarilo sa mi ju nájsť v krabiciach v skrini. Verím, že sa ti bude páčiť.

24. 11. 2016

Ja: Dnes som stretol tvoju mamu. A musím ti napísať, že vyzerá čoraz lepšie – a ty vieš, ako to myslím. Povedala mi, že narodeniny boli naozaj ťažké, no páčilo sa jej, že sme mali malú oslavu. Povedala, že nabudúce rada príde. Vyzerala naozaj skvele. Je to silná žena.

2. 12. 2016

Ja: Už je december. Zase som sa neozýval, lebo sme toho mali strašne veľa v škole. Maturitný ročník, čo ti poviem. Každý učiteľ chce rýchlo nahnať známky a vôbec ich nezaujímá, že máme aj nejaký súkromný život. Ja osobne ho nestíham žiť. Za pár dní je však Mikuláš. Hádám mi niečo donesie. Pamätáš si, ako sme sa vždy deň po Mikulášovi stretli a vymenili si všetko, čo sme nemali radi? Jedna horalka stála dve fidorky a fidorka sa dala vymeniť aj za pomaranč. Chýbajú mi tie časy.

20. 12. 2016

Ja: Za štyri dni sú Vianoce. Tvoje najmilovanejšie. Mama už napiekla medovníky aj vanilkové rožky – krabicu sme odniesli aj vašim. Boli veľmi radi. Nezdržali sme sa ale dlho, lebo sme museli ísť ešte za starkou. Atmosféra u vás bola fakt zvláštna – blíži sa výročie tvojej...

24. 12. 2016

Ja: Šťastné a veselé! Píšem ti počas toho, ako ide Sám doma. Viem, že ten film miluješ. Rodičia aj s Maťou práve odišli na polnočnú. Ja som odmietol,

lebo by tam mohol sedieť aj on. Nedokázal by som sa na neho pozerieť dlhšie ako sekundu. Snažil som sa presvedčiť rodičov, aby nešli, ale vieš, že sú veľmi silní katolíci. Ja však protestujem.

1. 1. 2017

Ja: Šťastný nový rok! Vonku je počuť ohňostroje, spolu s rodičmi sme si na teba pripili. Prišla aj Lenka. Myslíme na teba.

12. 2. 2017

Ja: Už týždeň nemôžem spať. Bliži sa tá prekliata maturita a aj to nešťastné výročie. Do toho som ešte v obchode prešiel okolo neho. Nakupoval si, akoby sa nechumelilo. Skoro som sa povracal. Už nech je po všetkom.

3. 3. 2017

Ja: Ahoj. Nepísal som ti – nedokázal som to. Aj túto správu prepisujem už na tretíkrát. Nevedel som, čo ti mám napísať. Všetky slová sa zdali prislabé. Výročie tvojej smrti bolo hrozné – preplakal som celú noc. Ešte vždy to strašne bolí. Volal som ale s tvojou mamou, držia sa. Aspoň niečo pozitívne. Za týždeň maturujeme, ale to nejako zvládneme. Drž nám palce.

30. 5. 2017

Ja: Zmaturovaní! Pišem zase po dlhej dobe, ale nedalo sa. Každý deň som niečo riešil. Maturity, škola, práca. Stále robím v tej kaviarni. Na vysokú školu nejdem, však vieš, že to nie je pre mňa. Mama mi sľúbila, že mi vybaví robotu v nejakej ekonomickej firme. Pozná sa s majiteľkou, takže to môže byť dobrý štart do života. Lenka ide na vysokú, ale len do susedného mesta. Náš vzťah to dúfam nijako nenaruší. Nezabudni, že aj keď ti nepíšem, myslím na teba. Všetci na teba myslíme.

17. 11. 2017

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Žijem. Je toho veľa – starkej sa pohoršilo, mám veľa práce, no baví ma. Začínam si hľadať vlastné bývanie – teda bývanie s Lenkou. Dúfam, že sa máš dobre.

26. 2. 2018

Ja: Čau. Nechcel som ti to písať, ale znova ho obvinili. Bolo to aj v novinách. A teraz sa im to asi nepodarí zamietnuť pod koberec. Neviem, ako sa mám cítiť. Je to výhra alebo nie?

14. 4. 2018

Ja: Zavreli ho. Dostal sedem rokov. Je to strašne málo, ale teraz sa nemôže odvolať. Aj tak je to smiešne krátky čas. Sedem rokov za znásilnenie dieťaťa? Chce sa mi zvracať.

17. 11. 2018

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Mám sa dobre – odkedy je vo väzbe, dýcha sa mi akosi ľahšie. Katolícka cirkev sa to snažila ututlať, no tentoraz sa jej to nepodarilo. Chytili sa toho všetky noviny – je z toho obrovský škandál. Moji rodičia prestali chodiť do kostola. Som na nich pyšný, lebo viem, že to muselo byť ťažké rozhodnutie. Tvoji rodičia založili zbierku pre obeť sexuálneho zneužívania. Čo-to málo prispievam mesačne aj ja. Stále na teba myslíme.

17. 11. 2019

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Práca ide, s Lenkou spolu bývame vo svojom. Čo ty?

17. 11. 2020

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Zažívame ťažké časy – pandémie si nevyberá. Ver mi, covid mať naozaj nechceš...

17. 11. 2021

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Korona ešte neodišla. Už ju mala celá rodina. Bojíme sa o starkú.

17. 11. 2022

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Starká, žiaľ, v máji zomrela. Už by ste mali byť spolu. Nech ti niečo dobré upečie, mala tá veľmi rada.

17. 11. 2023

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Lenka končí vysokú. Som na ňu nesmierne pyšný.

17. 11. 2024

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám!

17. 11. 2025

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám!

17. 11. 2026

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Neuveríš, ale dnes som videl parte. Zomrel vo väzbe. Veľmi ma to prekvapilo. Je to divný pocit, ale akoby mi padol kameň zo srdca. Nikomu som nikdy nič zlé neprial, tak som nebol vychovávaný, no toto zistenie so mnou pohlo. Mama si tiež určite vydýchla.

17. 11. 2027

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Budem otcom. Lenka je tehotná. Má sa narodiť v lete.

17. 11. 2028

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám! Malý má štyri mesiace. Vyzerá úplne ako ja za mala. Volá sa Marek. Po tebe.

17. 11. 2029

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám!

17. 11. 2030

Ja: Všetko najlepšie k narodeninám!

2. miesto

Simona Lomnická: Cesta za slobodou

Sála bola plná ľudí. Na malú chvíľu som si dovolila zatvoriť oči. Miestnosťou sa nieslo ticho, ktoré občas prerušil tichý šepot, či jemné zašuchotanie papiera. Aj so zavretými očami som na pokožke cítila studené svetlo reflektorov, osvetľujúcich moju tvár, pripomínajúcich mi tak realitu celej situácie. V myšlienkach som zablúdila pár mesiacov späť, keď som bezvládne ležala v nemocničnej izbe. Rana na hlave, cez ktorú prešla guľka príšerne štípala. V ten deň som si myslela, že všetko skončilo. Že som prehrala. No to niečo, čo ma viedlo celú dobu cez všetky strasti a prekážky, ma nútilo pokúsiť sa ešte naposledy zabojsovať. Tým niečím bol môj otec, ktorý vo mňa nikdy neprestával veriť a podporoval ma od chvíle, keď som vyhlásila, že raz sa stanem učiteľkou ako on.

Jednej noci, keď mi bolesť nedovolila zaspáť, som siahla po pere a kuse papiera, ktoré mi na moju prosbu priniesol doktor. Začala som písať – najskôr váhavo, s roztrásenou rukou, no potom stále istejšie, ako keby som zo seba chcela vypustiť všetko, čo ma tak veľmi dusilo. A tá mala iskierka, ktorá ma v ten deň prinútila napísať o svojom príbehu, ma dostala až sem.

„Volám sa Amala Shanli,“ začala som pevným hlasom, ktorý svojou silou rezonoval v miestnosti. „Som učiteľka, dcéra, sestra, no predovšetkým som človek.“ Kútikom oka som zachytila, ako sa skupina novinárov sklonila ku svojim zápisníkom. Opatrne som sa rozhliadla po miestnosti, ktorá bola do posledného miesta obsadená ľuďmi, ktorí čakali na môj príbeh. Na príbeh, ktorý budú rozprávať ďalej. Na príbeh, ktorý môže pohnúť vecami v mojej krajine. Cítila som obrovskú zodpovednosť a šancu. Šancu niečo zmeniť. A to bolo dobré. Preto som už o čosi istejšie a hlasnejšie pokračovala. „Podľa vlády v mojej krajine som zradca. Som zradca, pretože som sa rozhodla nemlčať. V Kábule, odkiaľ pochádzam, majú dievčatá zakázané prejavovať svoj názor. Ich povinnosťou je byť neviditeľné. Ich mená majú ostať zabudnuté a ich jediným poslaním je stať sa poslušnými manželkami, dcérami a matkami.“ Sála stíchla. Všetky pohľady v miestnosti smerovali na mňa. V pozadí už viac nebolo počuť jemný šuchot papiera, ba ani tichý šepot. Desiatky

diplomatov, novinárov, aktivistov a delegátov ma počúvali. Po toľkých rokoch, ktoré som prežila v tieni a tichu, ma bolo počuť. Bola som počúvaná.

„Môj otec, ktorý celý život učil, hovoril, že vzdelanie je právo, nie je to privilégium. Je to sloboda rozhodnúť sa, kým raz chceme byť. Je to možnosť vybrať si svoju vlastnú identitu. Tak prečo tisícky dievčat v mojej krajine nemôžu navštevovať školu? Prečo ich životná cesta má byť vybratá niekým iným? Prečo nemajú právo hovoriť? Prečo majú mlčať?“ Strach, ktorý mi ešte pred chvíľou zabraňoval v plynulom dýchaní, bol preč. Pocit, ktorý ho vystriedal, prúdil každou bunkou môjho tela. Bol silný, odvážny a hladný po spravodlivosti. Bol odrazom bojovníčky – muzbary. „A prečo, keď sa konečne odvážia prehovoriť, dostihne ich trest smrti? Dievčatá, ktoré som učila, nemali to šťastie, aké sa naskytlo mne.“ Na malú chvíľu som od seba odtiahla čierny mikrofón. Potrebovala som čas. Čas nabrať silu pokračovať. Moje rozprávanie sa blížilo k tým najbolestivejším spomienkam, ktorých bolesť už navždy ostane v mojom srdci. „Pár mesiacov po tom, čo Taliban ovládol svojou krutou vládou Afganistan, som sa rozhodla konať. Nemienila som sa pozeráť na to, ako vláda berie dievčatám to, čo im náležite patrí. Ako učiteľka som pokladala za nevyhnutnosť sprostredkovať im vedomosti, na ktoré mali podľa súčasnej vlády právo iba chlapci. Vytvorila som skupinku desiatich dievčat, s ktorými sme sa každý večer po západe slnka stretávali v starej medrese za mestom. Medresa, teraz už len stará budova, slúžila kedysi ako škola pre chlapcov, kde sa učili recitovať verše koránu a študovali základy islamu. Teraz bola len zabudnutým miestom, kde po živote nebolo ani stopy. Ostali len spomienky. Pamätala som si, ako to tam žilo v deň, keď som otcovi po jeho poslednej hodine povedala, že sa raz stanem učiteľkou rovnako ako on. Vtedy som mu sľúbila, že budem bojovať, aj keď všetci stratia nádej a že budem odvážna, keď budú mať všetci strach. Vtipné je, že učiteľkou som sa síce stala, no nikdy som neučila. Mesiac po tom, ako som ukončila školu, Taliban ovládol Kábul a spolu s ním aj životy tisícok dievčat a žien. Každý večer sme sa stretli na vopred dohodnutom mieste. Nikdy nebolo rovnaké. Museli sme byť opatrné, a preto sme sa vždy stretli na novom mieste. V tú osudnú noc, keď som odchádzala z domu som cítila, že dnes je niečo inak. Bola som ešte obozretnejšia a opatrnejšia, akoby som vedela, že niečo sa stane. Zdalo sa, že celá krajina zaspala pod ťažkou prikrývkou snov, len hviezdy, stále bdelé, sledovali moje kroky, ktoré prekročili prah dvora a vykročili na pokojnú ulicu. No pokoj vládnucci v uliciach nočného Kábulu sa pre mňa nestával útechou, práve naopak. Bolo to zvláštne. Ako ticho pred búrkou. Každý tieň sa mi zdal ako postava vojaka číhajúceho niekde v zákutiach Kábulu. A každý poryv vetra zasa ako blížiac sa hlasy.

Myšlienka na to, čo by sa stalo, ak by ma odhalili, ma prinútila kráčať tichšie a kontrolovať okolie ešte o čosi viac. V hre nebol len môj život, ale aj životy mojich najbližších – otca, bratov, matky, ktorých by po mojom odhalení uväznili alebo rovno zavraždili. A nakoniec životy mojich dievčat, ktoré mi tak veľmi dôverovali. Odhalenie by znamenalo koniec. Napriek tomu som vedela, že nemám na výber. Len kráčať v ústrety tmavej horúcej noci, ktorá sa ma dotýkala na miestach, ktoré nezahaľoval nikáb. V jednej z uličiek sa ku mne po chvíli kráčania pripojila Jameela spolu s ďalšími dievčatami. Chýbala nám už len Nadia. Začal sa nás pomaly zmocňovať strach o našu priateľku. O to viac, že Nadiiným otcom bol sám Mullah Mohamed Omar, vodca Talibanu, ktorého vláda nad Afganistanom znamenala zdrvivú utrpenie. Napriek tomu, že jeho vojenská moc a tvrdá politika proti všetkým, ktorí mu oponovali, sa nezastavila pred ničím, Nadia sa rozhodla ísť inou cestou. Odmietla sa slepo prizerať činom svojho otca, aj keď to znamenalo postaviť sa proti vlastnej krvi. Verila, že je to jej cesta, zachrániť tých, ktorí pod jeho vládou trpeli. Napokon, aj ona patrila medzi nich. Bola dievčaťom. A vláda nerobila rozdiely ani v rodine. A ak by prišiel na to, čo jeho dcéra robí, nechcela som si ani len predstaviť, čo by jej hrozilo. V tej chvíli som však nemohla tušiť, že od pravdy nie som ani tak ďaleko. Nadia sa v ten večer objavila na jednej z uličiek blízko medresy. Kráčala naprieč svetlom mesiaca, jej silueta sa najprv črtala nejasne, až do okamihu, keď ju mesačné svetlo pohltilo, rozptýliac akýkoľvek strach z možného stretnutia s talibanským vojakom. Rýchlo sa k nám pritisla a ruka v ruke sme spoločne kráčali nocou. Ak by som v tom čase tušila, že ich vidím naposledy, azda by som ich už nikdy nepustila. No ani jedna z nás nemohla tušiť, aký osud nás čaká.”

Prstami som zovrela rečnícky pult o čosi silnejšie, dodávajúc si tak odvalu pokračovať v rozprávaní. Bolelo ma o tom rozprávať. Avšak, ak to predstavovalo jedinou cestu ako zabrániť tomu, aby sa to už nikdy nezopakovalo, nemala som na výber. „Ako ste už možno pochopili, v tú noc nás chytili.“ Hlboký nádych predchádzal ďalšie moje slová. „Nestihli sme si ani sadnúť do provizórnych lavíc, keď sa s hlasným rachotom rozleteli staré drevené dvere. Dievčatá sa s hrôzou pritisli viac k sebe, pohľadom hľadajúc vo mne záchranu. V ušiach mi hučalo a chcela som urobiť všetko, aby sme sa zachránili, no zrazu nebolo úniku. Skupina asi dvadsiatich vojakov v čiernych uniformách vtrhla dnu, zbraňami mieriac na každú z nás. Spolu s nimi do miestnosti vstúpil vysoký muž s ostrými rysmi a neúprosným výrazom v tvári. Stála som zoči-voči vodcovi Talibanu. Jeho pohľad odrážal oheň, ktorý bol pripravený ničiť všetko okolo seba. Ani v najhorších predstavách by mi nenapadlo, že sa s ním jedného dňa stretnem zoči-voči, napäto čaka-

júc, čo príde. „Je koniec!“ prehlásil hlasom, ktorý sa zdal taký neuveriteľný. Prosila som Alaha, aby ma zobudil z tohto sna. No roztrasený hlas Nadie, ktorý sa odrazu ozval miestnosťou, ma uistil, že nesnívam. Azda chcela niečo povedať, no jej hlas sa zlomil pri prvej slabike. Nerozprávali sa s nami, ba ani sme len nedostali príležitosť obrániť sa. Jeden pokyn, ktorý zahučal vodca Talibanu skupine vojakov, rozhodol o našom osude. Jeden z vojakov vystúpil zradu a plynulým pohybom vytiahol zbraň a namieril ju na mňa. Bol to otec Nadii, ktorý nado mnou vyniesol rozsudok smrti. Môj šiesty zmysel naozaj neklamal a to, že Nadia sa každý večer vykráda z domu, neušlo jeho oku. V tú noc ju museli sledovať, až sme ich spoločne priviedli na miesto našich stretnutí. A to si nikdy neodpustím. Pretože ako ich učiteľka som mala byť dôslednejšia, obozretnejšia... silnejšia... “

Zhlboka som dýchala, hľadiac na publikum pred sebou. Mala som pocit, že čas sa zastavil. Dokonca aj moment, keď som zdvihla ruku a odtiahla si šatku tak, aby mi bolo vidno jazvu v strede čela, sa zdal ako večnosť. Sálou sa potom začal niesť šum, politici, delegáti, aktivisti si šepkali. Niektorí zdesene na mňa hľadeli, iní niečo intenzívne škriabali do svojich notesov. Bolo mi to však jedno. Pokračovala som. „Vojak ma v ten večer postrelil. Ak si myslíte, že som sa bránila, odpoveď znie, že nie. Hľadela som na neho s pokojom a vyrovnanosťou. Ak som mala zomrieť takto, bola som s tým zmierená. Bude to s vedomím, že som bojovala. A nepodriadila som sa. Onedlho vzduchom letiaca guľka preťala emóciami nabitú a ťaživé ticho. Cítila som, ako guľka prenikla cez ľahkú látku nikábu a ostrá bolesť mi prešla telom ako búrkový blesk. V tej sekunde sa moje telo zviezlo k zemi, akoby bolo len takou bezvládnou handričkou. Objekty postupne strácali svoje tvary až som nakoniec nevidela nič iné, než temnú tmú. Azda sa pýtate, čo sa stalo potom, keď tu dnes pred vami stojím s jazvou na čele, no živá. Nuž bol to môj otec, ktorý bežal cez celé mesto až k medrese, keď ma ráno nenašiel v mojej posteli. Našiel ma tam v strede miestnosti, v kaluži krvi, bezvládne ležiac na dlážke. Stratila som veľa krvi a je zázrak, že tu dnes vôbec môžem byť. Chceli ma umlčať a možnože by tomu aj tak bolo, ak by ku mne neprehovoril môj hrdina, môj vzor, ktorému sa celý život usilujem podobať – môj otec – môj abbu. Presvedčil ma, aby som vyrozprávala svoj príbeh ľuďom. Najprv som netušila, čo tým myslí. Koho by už len zaujímalo, čo sa deje na Blízkom východe. Myslela som, že o nás okolité krajiny ani len nevedia. Prečo by ich malo zaujímať, čo sa deje so životmi žien v Kábule? Avšak mýlila som sa. Bolesť ma v jednu noc nenechala spať a vtedy som pochopila, čo abbu myslel tým, vyrozprávaj svoj príbeh ľuďom. Napísala som o ňom jednému anglickému novinárovi. Raz som o ňom čítala v jednom časopise, ktorý sa

podarilo otcovi zohnať. Nevedela som, čo presne robím až do dňa, keď zaklopal na naše dvere.“ Môj hlas zosilnel, naplnený emóciami a odhodlaním, ktoré mi bolo také blízke. „A aj vďaka jeho ochote vypočuť si môj príbeh tu môžem dnes stáť. Nie ako obeť, ale ako hlas za všetky dievčatá, ktoré tu už dnes nemôžu byť. Hovorím za svoju priateľku Nadiu, ktorá už nikdy neotvorí svoju knihu. Za Jameelu a ďalších osem dievčat, ktoré sa už nikdy nevrátili domov, ale dostihol ich trest smrti, pretože sa odmietli priznať k zločinu. Predovšetkým však hovorím k vám všetkým, ktorí držíte v rukách silu zmeniť osudy ďalších dievčat, ktorých príbeh nemusí byť ukončený nešťastím.“ Moje posledné slová zostali visieť vo vzduchu naplnené všetkým, čo som prežila a čo som dnes povedala svetu. A potom, po tej chvíli ticha, sa sála rozoznala silným potleskom. Cítila som niečo silné. Tento okamih bol pre každé dievča, ktoré sa kedy odvážilo vzoprieť, za každú ženu, ktorá bojovala za svoje práva na slobodu a vzdelanie. Bol to okamih pre každého, kto verí v zmenu, v lepší svet a v svoje sny.

3. miesto

Jozef Lalík: Zvyšok knihy

Znova číta, tak ako stále, keď má čas. Alebo aspoň dokým nezbadá správu, ktorú jej napísal milý. Milý číslo jedna v každom poradí. Prvá láska, aj na prvý pohľad, aj prvý na celej zemeguli, aj... aj skrátka všetko... Som zvedavý, kedy si všimne, že už na ňu čakajú jeho zaľúbené správy. Opäť sa poteší ako minule, keď ich zbadala. V okamihu zasunie záložku medzi ztvárajúcu sa knihu a hodí ju na parapetu pri posteli. Lepšie, ako keby ma hodila na zem. Odtrhne mobil z nabíjačky, medzitým odpíše. Ľahne si spať na posteľ a nespustí oči z obrazovky. Taký scenár predpokladám do piatich minút. Cítim, ako ju táto kapitola nebaví, pretože nie je dostatočne romantická, na rozdiel od niekoľkých ostatných. Aj tak stále neverím, že je zo mňa kniha takéhoto typu. Nechápem to. Chcem byť vedeckou literatúrou alebo učebným materiálom, a nie romantickým brakom. Skončím na poličke medzi ostatnými, keď ma dočíta. Budem iba kúsok zo zbierky s ceduľkou ‘dočítané’. Dnes je posledný deň zimných prázdnin, to je dobrá správa. Bude mať dosť iných starostí, ako čítať svoje ‘žili šťastne až do smrti’. Možno aj zabudne na príbeh a bude ma musieť čítať odznova. Nikto predsa nezaloží rozčítanú knihu do police len tak navždy. Ale na parapetnú dosku tak na ďalších niekoľko hodín... to očividne áno. Keď ťukla do mobilu, aby sa pozrela, či jej neprišla nová správa, a nemusela čítať tú kapitolu, v okamihu ma zavrela. Trafila záložku medzi strany. Vykašľala sa na nedočítanú kapi-

tolu. Možno keby jej chýbalo päť riadkov, dočítala by, ale osem strán, *no to určite nie*. A ešte bez romantiky...

Dohodli sa, že spolu pôjdu von. Ani nestíha vnímať rýchlosť, ktorou opisuje. A ešte rýchlejšie sa prezlieka a balí si batoh. Peňaženka, slúchadlá, kniha, teda ja, a kľúče. Stredné dve veci sú základná výbava do autobusu. Dnes budem prvýkrát jej súčasťou. O chvíľu sa za nami zabuchnú dvere. Zastaneme, buď na prechode alebo na zastávke.

Cesta nebola ničím výnimočná, až na tú haváriu, ktorú skoro spôsobil náš autobus. Vodič si zanaďoval, akoby to mali ostatní vodiči počuť, a pokračovali sme ďalej. Osem strán sme úspešne prekonali. V polovici novej kapitoly, o niečo čitateľnejšej ako tej predtým, bolo nutné vystúpiť, inak by sme museli kráčať niekoľko kilometrov naspäť. Teda ja nie, mne by to vlastne nevadilo, ak by nepršalo. To, že mi do strán padne pár kvapiek a rozpije sa atrament, mi je ukradnuté, hlavne keď som žáner, aký som, ale vyzerá ako abstrakt na každom hárku nepotrebujem.

-Ahoj, Luci.- Aha, takže sa volá Lucia. Dobre vedieť. -Ahoj.- odvetila *Lucia*. Ktovie, kedy si na jej meno zvyknem. Tipoval som, že sa volá inak.

Nepočúval som, o čom sa rozprávajú, ale slovo *kaviareň* mi neušlo. Keď si objednali, vytiahla ma a čítala ďalej. -Čo čítaš?- spýtal sa neznámy číslo jedna. - Ondrej, daj mi tú knihu. Ihneď. Je to moja kniha.- Skôr som jej

brak. -Takže nie je z knižnice? To znamená, že si ju môžem zobrať. Aspoň na chvíľu.- Počkať, tak to úplne nesúhlasím... Nebudem v cudzom batohu.

Sme späť doma, ale u Ondreja. Keď otvoril batoh, ihneď si spomenul, na čo zabudol. Vytiahol ma, obzrel si obal a začal listovať. Zastal niekde v strede, na strane s podobným opisom, aký by sa hodil aj pre nich dvoch v kaviarni.

Všetko okolo nás stíchlo. Stíchli sme aj my. Pozrel som sa na Teba. Pohľad si mi opätovala aj Ty. Prameň vlasov viac nebráni bozku po tom, ako zapadne medzi ostatné. Priblížil som sa k Tebe. Som bližšie o kúsok viac, ako pred chvíľou. Rukou sa Ti približujem k tvári. Pohladil som Tvoje líce, tak jemné, tak krehké. Tváre nám vzápätí nič nedelilo od seba. Ani vzduch. Perami sme sa dotkli jeden druhého. Tie Tvoje sú ako z bavlny, Tvoje objatie ako väzenie. Väzenie, z ktorého sa nechcem vyslobodiť.

Nakreslil srdiečko pri pravom hornom okraji. Ostáva jej necelých sto strán a nájde ho. Najživšie strany sú tie najviac pri strede knihy. Tam sa čitateľ buď poteší, že je konečne za polovicou, alebo si odmieta uvedomiť, že je bližšie ku koncu než ku začiatku. Keď Lucia uvidí prekvapenie, ktoré na ňu čaká na strane dvestoštyridsaťtri, poteší sa.

Školské povinnosti spôsobili presne to, v čo som dúfal. Závidím učebniciam, ktoré si užívajú jej pozornosť, ale ona si neužíva ich. Keby nemusela, ani by z nich nezotrela prach, no nemá na výber, na gymnázium sa skrátka učebnice nadhlo neodkladajú. Kebyže vedecká literatúra, musel by som sa zmieriť s tým, že by sa na mne vrstva prachu tvorila často, ak by som bol učebnica, nikto by ma nečítal rád, ale keďže som romantický brak, a s vrstvou prachu sa nikdy nezmierim, chcem mať aspoň oddaného čitateľa – čitateľku.

Od ich rozchodu ubehlo niekoľko dní. Strany ubiehajú rýchlejšie, pretože nečaká na žiadne zaľúbené správy. A ja už tiež nemám na čo čakať. Vytrhla ma z knihy, vytrhla najživšiu časť a nechala iba zvyšok, ktorý viac nemá dušu. Neviem, či číta ďalej, alebo si našla inú knihu. Viem iba to, že ja už kniha nie som.

Čestné uznania

Porotu zaujali aj texty **Andreja Rychlého: Votrelec**, **Andrey Bujnovej: Balada o pere...** a **Lýdie Kovalovej: Božie dieťa**, ktoré získali **čestné uznanie**. Príspevky si môžete prečítať po naskenovaní QR kódu.

6. kategória – námiet a scenár

Stredné školy

Ester Kučerová: Ako ďalej? – Žáner: Dráma

Hlavnou postavou je Jozef, muž v strednom veku, ktorý po strate rodiny a práce hľadá odpoveď na otázku, ako pokračovať ďalej. Náhodné stretnutie s mladým chlapcom, ktorý zabľúdi počas snehovej búrky, mu pomáha pochopiť, že zmysel života nemusí byť v cieľoch, ale v samotnom kráčaní. Krátky film je o hľadaní nádeje, vzťahu k druhým a sile maličkých rozhodnutí.

1. SCÉNA: V izbe vládne ticho. Jozef sedí za stolom, pred sebou má poloprázdnu fľašu a pohár. Z kachlí vychádza tlmené praskanie ohňa.

Jozef (zašepká pre seba): Ako ďalej...?

Zvonka sa ozve šuchot. Jozef sa strhne, pozrie smerom k dverám. Po chvíli sa šuchot zopakuje.

Jozef otvára dvere. Pred ním stojí mladý chlapec (Tomáš), celý premoknutý a trasúc sa od zimy.

Tomáš: Prepáčte, môžem? Zabľúdil som...

Jozef: Pod' dnu, je zima.

2. SCÉNA: Tomáš sedí pri kachliach, ruky si ohrieva o hrnček čaju. Jozef ho ticho sleduje.

Tomáš: Nevedel som, že tu niekto býva. Prečo tu žijete sám?

Jozef: Lebo nemám kam ísť.

Tomáš: Naozaj?

Jozef: Hej. Zostalo mi len toto miesto... a ani to neviem, čo s ním.

Tomáš sa zamyslí, potom povie niečo, čo Jozefa zaskočí.

Tomáš: Myslím, že každý má niekam ísť. Možno len neviete, kam presne.

Jozef: To je ľahké povedať, keď máš celý život pred sebou.

Tomáš: Nie vždy. Keď som stratil rodičov, myslel som si, že všetko skončilo. Ale potom som zistil, že to nie je o tom, kam idem, ale ako kráčam.

Jozef sa na neho dlho díva. Jeho slová ho zasiahnu...

3. SCÉNA: Jozef vedie Tomáša cez les. Sneh je hlboký, ale cestička sa začína črtať. Obaja mlčia, kým sa neozve Jozef.

Jozef: Myslíš, že stačí len kráčať?

Tomáš: Nie. Treba veriť, že každý krok má zmysel.

ZÁBER: Jozef sa zamyslí. Na jeho tvári je vidno jemný náznak pokoja.

4. SCÉNA: Dostávajú sa na okraj dediny. Tomáš sa otočí k Jozefovi.

Tomáš: Ďakujem. Možno sa ešte uvidíme.

Jozef: Možno.

ZÁBER: Tomáš mizne v diaľke. Jozef sa otočí a kráča späť k svojej chate.

5. SCÉNA: Jozef kráča lesom, ale jeho krok je pevnejší. Sneh padá, ale tento raz sa zdá, že sa usmieva.

Ako ďalej? Možno neviem. Ale dnes som sa rozhodol. A to stačí. **KONIEC**

Obsah

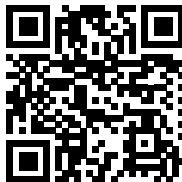
Peter Juščák: Slovo na úvod	2
1. kategória: 1. stupeň ZŠ	
Em a Jalovecká: Sen (1. miesto)	4
Nina Čavošová: Hokejmačka Nela (1. miesto)	5
Matias K. Morillo: Spidey, pavúk, ktorý napísal dobrodružnú knihu (2. miesto)	7
Emma Gajdošová: Elenka a Pufko (2. miesto)	9
Marína Molková: Vianočný príbeh (3. miesto)	11
Lívia Triznová: Veronikine Vianoce (3. miesto)	12
Ján Vincent Kružliak: Mesto pod morom (Čestné uznanie)	14
Karolína Stasinková: Mikuláš a Jakub (Cena verejnosti)	14
Klárka Babičová: Cesta do vesmíru (Cena verejnosti)	14
2. kategória – poézia: 2. stupeň ZŠ	
Anežka Ščurková: Cyklus básní píšeme si odkazy (1. miesto)	16
Viola Lujza Balijs: Storočná ruža (2. miesto)	17
Sofia Raneková: Vyznanie (3. miesto)	18
Terézia Šintajová: Snežná pošta (3. miesto + Cena verejnosti)	19
3. kategória – próza: 2. stupeň ZŠ	
Alexandra Tancošová: Violet (1. miesto)	21
Nela Vaňková: Tá „zlá“ (2. miesto + Cena verejnosti)	22
Michal Paňko: Ako sa Iota a Ypsilon dohodli (3. miesto)	24
Erik Baran: Ako ľudia menia farby (Čestné uznanie)	25
Jakub Gazdarica: Ondatra influencerko (Čestné uznanie)	25
Em a Deáková: Tajomstvo (Čestné uznanie)	25
4. kategória – poézia: Stredné školy	
Katarína Filičková: Moje smútky a nepokoje (1. miesto)	27
Kristína Miklošková: lebo na každej kvapke ZÁLEŽÍ (2. miesto)	28
Zuzana Fröhlichová: znežnelo nebo (2. miesto)	30
Linda Hanáková: Taktó-taktom a Za šera (3. miesto + Cena verejnosti)	30
Soňa Čandíková: Možno raz (Čestné uznanie)	36
Martin Minár: Koniec sveta (Čestné uznanie)	36
5. kategória – próza: Stredné školy	
Cyril Turčáni: Perpetuum mobile (1. miesto + Cena verejnosti + Absolútny víťaz)	38
Simona Lomnická: Cesta za slobodou (2. miesto)	42
Jozef Lalík: Zvyšok knihy (3. miesto)	46
Andrej Rychlý: Votrelec (Čestné uznanie)	48
Andrea Bujnová: Balada o pere... (Čestné uznanie)	48
Lýdia Kovaľová: Božie dieťa (Čestné uznanie)	48
6. kategória – námet a scenár: Stredné školy	
Ester Kučerová: Ako ďalej? – Žáner: Dráma	50

Sledujte nás na našich stránkach

Webová stránka: slovo.orbispictus.sk

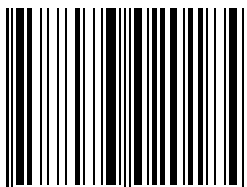
Facebook: www.facebook.com/literarnasutaz/

Youtube: [Literárna súťaž SLOVO](https://www.youtube.com/Literárna_súťaž_SLOVO)

ISBN: 978-80-8302-018-4

9 788083 020184